

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foale politică Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-ora
12 bani, a treia-ora 10 bani.

3 Maiu.

La 3 Maiu s'au împlinit 63 de ani, când fruntașii națiunii române și patruzeci de mii Români s'au adunat, la anul 1848, pe Câmpul Libertății dela Blaj pentru a sta-torească *programul politic al națiunii române*.

Unul câte unul au plecat dintre noi acei vrednici bărbați, cari fără teamă de furcile și baionetele celor fărădelege au răzbătut până acolo, ca să vestească lumii voința neamului nostru. Programul hotărât atunci e și astăzi programul națiunii române din Ardeal și Ungaria, de aceea trebuie mereu reîmprospătat în sufletul nostru. Iată părțile principale ale lui:

1. Națiunea română, răzămăta pe principiul libertății, egalității și frăției, pretinde neatarnarea sa națională în privința politică, ca să fie în numele său ca națiune română, să-și aibă reprezentanții săi în dieta țării potrivit cu numărul sufletelor ei, să-și aibă dregătorii săi în toate ramurile administrative, judecătorești și militare, să-și poată întrebuința limba proprie în toate trebile, cari o privesc, atât în legislațiune cât și în administrațiune. Ea pretinde pe tot anul o adunare națională.

2. Națiunea română pretinde, ca biserica română fără deosebire de confesiune să fie și să rămână liberă, neatarnătoare de oricare altă biserică, egală de drepturi și foloase cu celelalte biserici ale țării.

3. Națiunea română cere libertatea de-a vorbi, de-a scrie și de-a tipări fără nici o cenzură, prin urmare pretinde libertatea tiparului pentru orice publicare de cărți, gazete și de altele, fără sarcina cea grea a cauțiunii, care să nu se ceară nici dela gazetari, nici dela tipografi.

4. Națiunea română cere înființarea școalelor române prin toate satele și orașele, a gimnaziilor române, a institutelor militare și tehnice și a seminariilor, precum și a unei universități române susținute din visteria statului.

5. Națiunea română pretinde ștergerea privilegiilor.

Mai sunt și alte puncte în programul gramul național dela 3 Maiu 1848, cari în parte au fost împlinite. Dar cele mai principale, cari să ne asigure libertatea politică și culturală, își așteaptă încă împlinirea.

Haini încearcă să pună alte zile de serbare. Incercare zadarnică, căci neamului nostru sfântă i-a rămas ziua de 3 Maiu. Și de câteori ne aducem aminte de ea, tot mai mult se întărește în noi hotărârea: Programul sfânt al părinților și moșilor nostri adunați la 3 Maiu 1848 pe Câmpul Libertății *trebuie împlinit*.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Urmările legii școlare a lui Aponi

Gazeta jidano-maghiară „Pești Hirlap” publică un articol despre înrăurirea *legii lui Aponi asupra școalelor române*, arătând cu mare bucurie diavolească, că mulțumită ei, numărul școalelor române scade din an în an, înmulțindu-se în locul lor cele de stat, adică cele străine, cari nu numai că împedecă pe copiii nostri să-și câștige temeinic cunoștințele trebuincioase plugarului și meseriașului, — care nu poate merge și la gimnaziu, — dar le strică și sufletul și cearcă să le omoare mândria de Români.

Astăzi nu mai este om cu scaun la cap, care să creadă că celce borborește pocit câteva vorbe dintr'o limbă străină și-ar fi câștigat prin aceasta cunoștințele trebuincioase pentru viață. Nu numai după legile firii, dar chiar și după legea de naționalitate, poporul român dela sate și cel muncitor dela orașe nu are nici o trebuință de o limbă străină, căci atât în administrația comunelor și a comitatelor, cât și la judecătorii și tribunale pot să fie numai funcționari, cari ne cunosc limba. Pe pământul nostru *toți* străinii de neam știu și trebuie să știe românește, iar ceice nu știu, n'au decât să o învețe, căci nu va învăța un popor întreg o limbă străină de dragul câtorva pripășiți printre noi.

Gazeta jidano-maghiară spune, că pricina închiderii atâtor școale ar fi sărăcia comunelor românești pe deoparte, pe de altă însă împotrivirea lor de-a cere ajutor dela stat. Cele spuse aici sunt aproape pe dintregul minciuni. Avem nenumărate pilde, că mici comune românești sărace își susțin școala lor națională confesională cu cele mai mari jertfe. Iar când nu mai puteau birui, cereau ajutorul, pe care statul e dator să-l dea,*) dar nu-l căpătau.

Cea mai mare mișelie se face însă cu clădirile școlare. Nouă ni s'au închis o mulțime de școli, pentru că localul n'ar fi fost corespunzător legii. Pe de altă parte însă inspectorii școlari suferă școli de stat în case mici închiriate, unele acoperite chiar cu paie. Ba statul cheltuește mii de coroane pe an pentru câte o școală de-a lui, în care nu sunt nici zece școlari, cum e de pildă în Tebea și în alte locuri, de cari am mai amintit cu alt prilej.

Dar să vedem datele despre pustiirea școalelor noastre.

1. Școli. Am avut
în 1907 1504 școli gr.-or. și 1170 gr.-cat.
„ 1908 1435 „ „ „ 1115 „

*) După legea de naționalitate din 1868 statul e dator să ne susțină nu numai școlile populare, dar și gimnaziile cu limba de propunere românească.

în 1909 1295 școli gr.-or. și 1042 gr.-cat.
„ 1910 1238 „ „ „ 998 „
„ 1911 1217 „ „ „ 991 „

Așa dară din 2674 de școli românești, câte erau în anul 1907, am rămas în anul 1911 cu 2208, *perzând astfel 466 de școli!*

2. Învățători.

La sfârșitul anului școlar 1906/7 am avut la toate școalele satești românești 3286 de învățători. La sfârșitul anului 1910/11 numai 2858, așadară cu 428 mai puțini.

3. Școlari.

În anul școlar 1906/7 au cercetat regulat școalele române 189 de mii de școlari români, în anul 1910/11 numai 171 de mii, așadară cu 18 mii mai puțini.

La școalele populare de stat erau în 1906/7 35 de mii de copii români, în 1910/11 56 de mii, așa dară cu 21 de mii mai mult. Se vede deci, că numărul copiilor nostri, cari au cercetat școala, a crescut preste tot cu trei mii. Știind noi felul, cum se hotărește limba maternă a copiilor (recenzămintele din Ungaria sunt vestite de minciunoase în toată lumea), suntem siguri, că numărul copiilor nostri dela școli e cu mult mai mare.

Cu toată minciuna statistice oficiale, Jidano-Maghiarul dela Pești Hirlap trebuie să recunoască faptul, că numărul copiilor *maghiari* înscriși la școală în 1910/11 a scăzut cu 4700. Și pe când Românii aveau totdeauna cel mai mare număr de copii neînscriși la școală, în anul școlar 1910/11 numărul copiilor români înscriși a crescut față de trecut cu 32 la sută, ceea ce numai bucură ne poate, dacă n'ar fi așa de mulți înscriși la școale străine de limba și legea noastră.

Cifrele arătate mai sus sunt foarte triste pentru noi și ele dovedesc, că noi nu ne-am făcut pe deplin datoria pentru a asigura copiilor nostri o învățătură națională în școale naționale. Păcatul săvârșit de noi trebuie să ne fie însă un îndemn pentru viitor să nu mai pierdem nici una din școalele, câte au scăpat până acum de moarte.

Pe de altă parte părinții celor 56 de mii de copii chinuți în școale străine să nu uite, că ei au datoria sfântă de-a-și învăța copiii lor *carte românească*. În nici o casă cu astfel de copii nu e ertat să lipsească *abecedarul românesc*, din care să învețe cetirea și scrierea românească, alături cu cea străină dela școala străină. În anul al doilea și în cei următori le va cumpara *cărți de cetire românești*, și anume din cele oprite a se întrebuința în școalele noastre, căci și dacă aceste cărți sunt oprite în școale, dar nu sunt oprite afară de școală.

Datorie mare au și *preoții nostri*, cari sunt catiheți la școalele străine, să se îngrijască de copii să învețe cetitul și scrisul românesc în școli de catihizație. Iar dacă țaranii nostri din satele cu școală românească sunt datori să se înscrie *membri ajutători la Asociațiune*, cu atât mai îndatorati sunt să o facă aceasta părinții copiilor din școale străine, ca să aibă totdeauna în casa lor o bibliotecă românească. Tot așa de trebuincioasă e și *abonarea unei foi naționale*, din care copilul să învețe adevărul cu privire la timpul trecut și cel de față al neamului românesc.

Încetarea tratativelor româno-maghiare. Clubul partidului nostru național a ținut o ședință, în care, între altele, a hotărât să se rupă cu guvernul orice tratative de pace. Și guvernul acesta s'a arătat, după cum de altminteri am spus-o noi dela început, mincinos și a căutat numai să înșele pe fruntașii nostri cu vorbe goale, ca și oricare altul de mai înainte. Ba după începerea tratativelor s'a arătat și mai barbar, dovadă alegerea dela Sasca și prigonirile nemaipomenite împotriva fraților nostri din Sătmar.

Și astfel de nemernici mai au curajul să ceară înființarea Albaniei independente, pentruca un popor să nu fie asuprit de altul, pe când la noi patru milioane de Români gem sub jugul barbar!

Sângele soldatului român. Francezul Marcel Montandon publică în *La Chronique* următoarele:

„S'a putut ceti în telegramele despre luarea Adrianopolului, că cele dintâiu trupe, cari au intrat în oraș în ziua de 26 Martie, la orele 10 dimineața, au fost un regiment sârb al diviziei dela Timoc.

„Aceasta nu spune nimic urechilor celor din Europa-apuseană. Inimilor românești însă telegrama spune mult: valea Timocului, unde se recrutează aceasta divizie și care îi dă numele, este un ținut curat românesc în Serbia; ea se lasă spre Dunăre și cuprinde după cele din urmă statistici 350 mii de Români. Aceștia sunt cari au zdrobit bariera de foc dela Adrianopol. Sucri-Pașa a fost surprins de faptul, că nu auzia limba slavă în strigățele armatei năvălitoare: *acești bravi vorbiau românește*.

„Acelaș fapt s'a petrecut la Cumanova, Kirkilise, unde asaltul hotărât a fost dat de divizia bulgară a Dunării. Ea numără 10 mii de Români, probă regimentul Nr. 3 al Vidinului, în care cei câțiva Bulgari se perdură neînțelegând limba camerazilor lor.

„Românii împrăștiați sub patru sau cinci stăpâniri deosebite, au trebuit să-și verse sângele pentru toate cauzele străine lor; ei au mântuit onoarea drapelului austriac la *Custoza*, la *Lissa*; regimintele moldovene erau cele mai numeroase în marșurile Rușilor în Mangiuria; regimentul român Nr. 41 al *Bucovinei* a stat în fruntea tuturor războaelor Austriei de după anul 1777; cele două regimente ale grănițierilor trunsilvăneni dela *Năsăud* și *Făgăraș* au alcătuit acea „*phalanx valahica*“, care a apărut podul Arcole (în Italia), pe care însuși Napoleon Bonaparte îl socotiă de „în-drăcit“.

Așa glăsuște istoria neamului nostru. În orice țară a trăit, sub orice stăpânire a fost, Românul și-a îndeplinit și-și împlinește cu vârf și îndesat și datoria lui de sânge. Răsplata lui a fost, îndeosebi la noi, prigonirile cele mai barbare din partea celorce au ajuns la stăpânirea țării, și batjocorirea nerușinată a neamului nostru din partea unor nimeni, cum e deputatul sas Schuller, care cerea lipsirea noastră de dreptul electoral fiindcă am fi o *grămadă de ființe fără cultură!*

Dar....

Bravii Români din Dob (Sătmar) nu se lasă. Vrednicul preot Petru Ciurdariu din Dob a fost condamnat la trei luni închisoare de stat. Administratorul diecezei păgâne a numit pentru aceste trei luni un alt preot, ca să facă slujba în biserica din Dob. Românii din Dob nu l-au primit însă, declarându-i, că lor nu le trebuie nici un preot, care se ține de Haidudorog și e trimis de-acolo.

Întâiu limba și legea românească, totdeauna și pretutindeni!

O nouă obrăznicie de renegat. Șvabul renegat Bodnar, ajuns spre nenorocirea școalelor inspector școlar în Sătmar, n'a vrut să primească niște statistici ale preoților nostri de-acolo, pentrucă sigilul eră cu inscripție maghiară și *românească*. Ba a avut curajul, acest renegat slab, să amenințe, că din cauza aceasta va sere oprirea ajutorului de stat dat unor școale de-ale noastre.

Proiectul de lege pentru episcopia gr-cat. maghiară a fost prezentat dietei din Pesta.

Toate încercările făcute din parte românească și și din altă parte, ca Papa dela Roma să schimbe hotărârea nedreaptă de-a înjugă Români curați la o episcopie păgână, au fost zadarnice.

Aceasta dovedește, că biserica romano-catolică (păpistășească) e dușmana neamului nostru și slujnica politiceii de maghiarizare. S'o ținem minte!

Neînțelegerile ceho-germane. Bohemia, o provincie mare a Austriei, e locuită de Cehi și Germani, cei dintâiu în număr mai mare. În vremurile de mai înainte, Germanii, deși mai puțini, stăpâneau singuri în Bohemia, iar Cehii erau socotiți buni numai să dea dări și soldați. Atunci s'au pus Cehii pe lucru, îndeosebi s'au îngrijit, ca nici un Ceh să nu rămână fără învățătură, apoi cât mai mulți să se aplice la comerț și meserii. După o muncă de câțiva ani au isbutit să cehizeze orașele, cari erau curat nemțești și acum apasă ei pe Germani. De vre-o 20 de ani guvernul central din Viena caută să-i împace, dar Cehii fac acum ca Maghiarii la noi: ei cer ca limba cehă să fie limba de stat în Bohemia. În Austria e mai multă dreptate pentru naționalități, mai ales dacă să știu folosul de ea, de aceea cererea Cehilor nu se poate împlini. De altă parte tot mai mulți au ajuns la convingerea, că și în Austria va fi pace deplină numai *când se va șterge dualismul*, care a dat prea multe privilegii (drepturi deosebite) naționalității maghiare peste celelalte naționalități din Ungaria. Trebuie o singură Austrie mare, fără Ungarie deosebită, *în care toate naționalitățile să aibă drepturi egale*.

Sinodul arhiepiscopozan din Sibiu.

S'a deschis la Dumineca Tomii și a ținut ședințe până Sâmbăta trecută, discutând asupra diferitelor afaceri bisericești și școlare. Între acestea mai de însemnătate au fost: fondul cultural, seminarul și rânduiala de serviciu pentru funcționarii dela consistoriu și seminar, apoi pentru protopopii, preoții, catiheții, capelanii și diaconii din arhiepiscopia Sibiului.

Pentru înmulțirea fondului cultural — din care să se ajute școalele amenințate — s'a pus o dare culturală pe toți credincioșii bisericeii gr.-or. din arhiepiscopoză. Aceasta dare s'a împărțit în 5 clase: de câte 20, 10, 5, 2, 1 cor. și 30 bani.

Mult s'a vorbit, în ședințele sinodului din acest an, asupra zidirii unui nou seminar, fiindcă cel vechiu nu mai corăspunde cerințelor de azi. În aceasta afacere erau două păreri. Înalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul Mețianu a făcut propunere, ca să se zidească încă o aripă cu un nou edificiu seminarial cu două etaje (rânduri), pe locul unde sunt cele două case dintre seminar și reședința mitropolitană. Dl director Parteniu Cosma a fost făcut propunere, ca să se zidească un seminar nou în Strada Șevis (peste drum de reședința de vară a Mitropolitului). În fine s'a primit părerea Înalt Prea Sfinției Sale.

Cele trei senat, din cari se compune consistorul arhiepiscopozei Sibiului, au prezentat sinodului deschis la Dumineca Tomii rapoartele obișnuite despre anul 1912, din cari dăm și noi datele mai însemnate.

I. Senatul bisericesc.

Numărul *fețelor bisericești* din arhiepiscopoză e de 1058, din cari 8 în America. *Comune (bisericești parohii)* sunt 1282, din cari 332 filii. În acestea locuiesc 180 de mii 689 de *familii* greco-orientale cu 423 mii 928 suflete *bărbătești* și 412 mii 801 *femeiești*, cu totul 836 mii 729 *suflete*, ceeace arată față de anul trecut o *creștere* de 10 mii 888 suflete.

Din aceasta poporație *știu ceti și scrie* 203 mii 557 bărbați și 144 mii 330 femei, cu totul 347 mii 887, adică abia 40 din o sută (40%).

Căsătorii s'au încheiat 7809, din cari 279 numai civile, adică fără binecuvântarea lui Dumnezeu.

Inspăimântător de mare e numărul *concubinzelor*, adică al conviețuirii animale între bărbat și femeie: 5079.

Nașteri legitime au fost 27 mii 370 (14,164 bărb. și 13,206 fem.), *nelegitite* 2636, cu totul 30 de mii 6.

Au murit în anul 1912 cu totul 18,319 (9094 bărbați, 9225 femei).

În *seminarul* din Sibiu, secțiunea *teologică*, au fost înscriși 98 *de clerici*, toți cu 8 clase secundare (gimnaziale sau reale).

În 1912 s'au *sfințit* 20 de biserici.

Ajutoare: Din fondul Rudolfin au fost ajutați 13 preoți cu suma totală de 3370 cor. Din fondul bisericilor s'au dat ajutoare la 32 comune bisericești 8118 cor. 84 bani. Dela stat s'a împărțit preoților leafă (congruă) suma de 753 mii de cor.

Capelanii au primit un ajutor de 20 mii de coroane.

II. Senatul școlar.

Liceul din Brașov a avut 307 elevi, pe cari i-au învățat 14 profesori.

Școala reală inferioară din Brașov a avut 79 elevi și 6 profesori.

Gimnaziul inferior (cu 4 clase) din Brad a avut 131 elevi și 7 profesori.

Școala comercială din Brașov a avut 117 elevi și 12 profesori.

Seminarul din Sibiu, a avut în secțiunea pedagogică 112 elevi și 12 profesori.

Scolile primare. Copii obligați la cercetarea școlii au fost în etate dela 6—12 ani 87 mii 65, dela 13 la 15 ani 32 mii 858, cu totul 119 mii 923.

Au cercetat școli de-ale noastre naționale (confesionale) 47 mii 593 în școala de toate zilele și 13,394 în cea de repetiție, cu totul 60 mii 987.

Au cercetat școli străine (comunale și de stat) 16 mii 968 de cele primare și 1279 de cele secundare (gimnazii ș. a.).

Școli primare de-ale noastre și străine au cercetat cu totul 76 mii 955, așa că 42 mii 968 au rămas fără învățatură! Cauzele acestei stări nu se poate mai triste sunt, după raportul consistorului, următoarele: în urma legii lui Aponi s'au închis mai multe școale de-ale noastre, fără ca în locul lor să se fi înființat pretutindeni altă școală (comunală sau de stat); în alte comune numărul posturilor învățătoarești e prea mic față de numărul copiilor obligați a cerceta școala, așa că mulți copii nu încap în școală. În satele dela munte depărtarea de școală e așa de mare, încât copiii, mai ales în lunile de eamnă, nu pot veni la școală, iar cantine școlare nu sunt mai de loc.

Localuri școlare au fost 691, din cari 21 închiriate.

Săli de învățământ au fost 891, din cari 151 necorăspunzătoare legii.

Grădini școlare au fost numai 274.

Biblioteci parohiale, cari cuprind și cărți pentru școlari, au fost numai 251. Consistorul a dat ordin, ca până la 1 Decembrie 1913 să se înființeze pe lângă fiecare școală o bibliotecă școlară deosebită. Consistorul a dat și o listă a cărților pentru tinerime.

Salariile învățătoarești au fost în anul școlar 1911/12 de 897 mii 603 cor., cari s'au plătit:

de comunele bisericesti	528	mii	958	cor.
din fondurile centrale	64	"	937	"
dela stat	247	"	316	"
din alte izvoare	56	"	491	"

Școale au fost 667 cu 769 învățători. Numărul învățătorilor a scăzut cu 47. Școale comunale în parohii românești au fost

68, de stat 215. Pe când școalele noastre scad în număr, cele comunale, dar mai ales de stat, adică străine, cresc mereu! Doar, că în sute de sate de-ale noastre Români n'au ajuns încă să priceapă însemnătatea școalei naționale!

Catiheții nostri au învățat legea românească pe 18 mii 556 de copii români înscriși la școale străine.

Nici în anul trecut mulți catiheți nu și-au câștigat plata, ce li se cuvenia dela stat, pentru că organele statului au și acum îndrăzneala nemaipomenită, ca legea românească să se învețe în limbă ungurească!

Anul acesta s'au luat măsuri bune, pentru că învățăceii nostri de meserii (aproape 2500) să-și învețe legea.

Ajutoare: Din *fondul școlar cultural* consistorul dă pentru salariile învățătoarești suma de 61 mii 200 cor., iar alte ajutoare (pentru clădiri, remunerații) a dat în sumă de 57 mii 978 cor.

Dl *Vasile Stroescu* a dat în anul 1912 pentru zidirea de școli 67 de mii 600 cor.

Cursuri pentru analfabeți s'au ținut în earna anului 1912 în 44 comune, învățând 731 (41 femei) analfabeți carte. Consistorul a declarat obligate aceste cursuri, așa că preoții și învățătorii din fiecare comună sunt obligați să le țină în fiecare an.

Ce trebuie se facă băncile românești pentru mântuirea școalelor noastre?

— Un articol al dlui Vasile Stroescu. —

Dl *Vasile Stroescu*, care a dăruit sute și sute de mii de coroane pentru școalele noastre (fondurile culturale, seminar, școală de fete ș. a.) precum și pentru alte așezăminte culturale, — publică în „Românul” dela Arad un articol intitulat **În chestia salvării (mântuirii) școalelor noastre**.

Nu spre judecată sau spre osândă sunt înșirate rândurile dela vale, — zice dl Stroescu, — dar spre ușurarea sufletului și întărirea trupului.

Ca să mântuească cultura națională, în momentul cel mai greu, propun unii oameni, ca băncile să dea din venitul lor curat — 10 la sută! și mai adaugă dânsii, că băncile săsești dau 20 la sută, din senin, fără momente grele.

Așa-i! Dar aceia-s Sași și despre Honț se spun multe glume hazlii. Acum se vede, că și Honț pentru Români e un ideal, la

care nu pot ajunge. În momentul cel mai greu ei găesc, că ar fi foarte bine, dacă băncile s'ar prinde să dea câte zece la sută. Oare să fie Români atât de lași și de blestemați? Nu, nu se poate; asta-i o calomnie! Cine nu știe din noi, că Românul e din fire mândru, darnic; că-i verde ca stejarul; că se naște poet și-i de viță nobilă, cu simțăminte și mai nobile; că ține la limba lui — după mărturisirea unui străin*) — mai mult decât la viață.

Să se dea numai zece la sută, s'ar aduna două sute de mii de coroane, s'ar scăpa două sute de școale. Încă și pentru asta să se adreseze către dl Cosma, ca să influențeze (indemne) „Solidaritatea” — însoțirea băncilor românești — a se uni la o asemenea jertfă. Pentru asemenea bagatel să se adreseze către dl Cosma? Mi-ar fi rușine să mă adresez dlui Cosma cu așa propunere. Eu m'aș adresa altminteri. I-aș zice: dle Cosma, d-ta știi mai bine decât oricine nevoile, cari au dat peste neamul nostru. Țăranii au făcut tot ce le-au stat în putere, ba și peste puterea lor, ca să-și scape școalele. Fiind istoviți, nu pot să se ajute și școalele pier cu sutele. Ce-i de făcut? Cum să le scăpăm de peire?

Eu sunt încredințat, că dl Cosma ar răspunde: apoi da, lucrul nu-i așa de greu, dacă am fi oameni, și cred, că suntem; ar trebui ca acționarii băncilor să se mulțumească cu dividende legiuite de cinci la sută și celelalte cinci la sută și mai mult să se dea la fondurile culturale ale diecezelor. Iacă răspunsul omului drept și înțelept.

Ce-s băncile? Băncile reprezintă capitalurile acționarilor, cari nefăcând nimica, fără muncă și teamă de perderi, primesc dividende uriașe. Unde s'a mai auzit în lume de dividende de 10, 15 la sută și mai mult? Cu bună samă, dacă acționarii sunt oameni, cum crede și dl Cosma, apoi fără nici o greutate și fără jertfă deosebită ar putea să puie surplusul (ce e mai mult) venitului în momentele cele mai grele pe altarul culturii naționale.

Funcționarii „Albinei” au jertfit pentru clădirea seminarului din Sibiu cincizeci de mii de coroane. Cincizeci de mii au dat niște funcționari din măduva lor, din oștină. Cât trebuie să dea „Albina” din mierea ei?

*) Așa a scris istoricul Bonfiniu, care a trăit pe vremea lui Mateiu Corvinul, în veacul al cincisprezecilea.

Cu paloșul.

72

Poveste vitească din vremea descălecăturii Moldovei
de
Radu Rosetti.

(Urmare).

Din mulțimea care privea uimită, nu mai era măcar unul care să se îndoiască că noul venit vorbește adevărul. Mitrana căzu leșinată. Ploscan, mai întrebă:

— Dar atunce, el, cine este?

— El, răspunse străinul, este Manea Fărtatul, căpetenia iscoadelor (spionilor) lui Basarab.

Plin de mânie, Ploscan apucă pe mire de umăr și l' scutură cu putere.

— Mut ești? Răspunde, spus-o străinul adevărul.

— Da, răspunse în sfârșit, cu un glas surd acel ce până atunce se dăduse drept Pârnu Nedeianu.

— El este Pârnu Nedeianu, solul lui Basarab? mai întrebă Ploscan fără a-i slăbi umărul.

— Da.

— Adevărat este că tu ești Manea Fărtatul, iscoada lui Basarab? urmă Ploscan.

— Da.

— Și de ce oare bătutu-ți-ai joc de noi, mișelule, strigă Ploscan și, în furia de care era cuprins, îl împinse cu atâta putere încât nenorocitul, care de abie se ținea pe picioare, căzu jos la câțiva pași. Ploscan se repezi la dânsul și cine știe ce i-ar fi făcut dacă nu l'ar fi reținut mâna puternică a lui Toma Alimoș.

Manea, căci astfel îl vom numi de acum înainte, se sculă rușinat. Mitrana fusese dusă în casă, Pârnu Nedeianu, făcând un paș către Toma Alimoș și Părintele Isaia, zise:

— Cred că datoria mea să vă lămuresc cum și pentru ce mă aflu aici. Trimisă domnul meu cu cărți d'ale sale către Ge-

novezii dă la Cetatea-Albă și către orașenii d'aci, am fost lovit dă Tătari pă neașteptate în drumul meu spre Mare. Credeam că ai ce mă urmau fusese măcelăriți cu toții, se vede însă că Manea Fărtatul, care era și el cu dânsii a scăpat. Tătarii m'au dus păste Nistru și acolo avui norocul să găsesc pă un mărzac căruia îi dăruisem viața cu câțiva ani înainte, când căzuse rănit sub paloșul meu.

Cu ajutorul lui putui să ajung la Cetatea Albă, unde Căpitanul genovez, pă care îl cunoșteam dă mult, dădu crezare celor vorbite dă mine, cu toate că cărțile lui Vodă către el rămăsese, credeam eu, pă locul unde fusei lovit de Tătari. După isprăvirea treburilor mele la Cetatea Albă, m'am îndreptat spre Bârlad, unde am ajuns astăzi la amezi. Am tras în gazdă la kneazul Târziul care, uimit dă sosirea mea, nu știu dacă trebuie să mă recunoască dă sol și mi-a dat crezare numai în urma sosirii nouilor cărți trimise, mie acilea dă Basarab, în urma cererii ce-i făcusem prin în-

Chestia aceasta, fiind vorba de școalele confesionale, a trebuit să fie pornită și dusă la capăt de capii bisericești noștri și de toată preoțimea. Dar ea are grija congruei, pentru care mereu se adună și se agită, de școli nu-și prea strică capul.

Mai ales biserica unită are mari averi. Se zice, că biserica unită a Orăzii, adică episcopul, dispune de un milion venit anual. Aceasta e cea mai mică dieceză, dar școalele ei se află în cel mai mare hal, neajutate din nici o parte. Pentru întărirea tradițiilor își dă clericii pe la seminariile străine. Deși nu-i dau cu scop nobil național, dar prin aceasta, fără voie, le întăresc simțul național. Cei înstrăinați sufer de o boală, de dorul de neam, și au simțăminte mai adânci, decât aceia, cari trăiesc între ai lor. Asta au dovedit-o clericii dela Orade și dela Ungvar, se poate vedea din toate scrisorile, ce ne vin dela Români din America.

Pe lângă bănci — păstorii trupești ai noștri, pe lângă preoțime, păstorii sufletești ai noștri, și toată inteligența ar trebui să dovedească că-i floarea neamului și să contribuie la greutate din toată inima. Învățătorilor dați-le pace, nu vă pară rău, că primesc o plată mai omenească. Numai ar trebui aleasă și înlăturată neghina dintre dâșii, ca să nu se facă cheltueli zadarnice.

Am ajuns la răspântia critică, de nu-i încotro a cârni. Spre scăparea culturii noastre adune-se toată elita clerului, băncilor, intelectualilor, ca consfătuindu-se să hotărască, până nu-i târziu, măsurile, cari le vor socoti drepte, trebuincioase pentru mântuirea temeinică a așezămintelor noastre naționale, primejduite în existența lor.

Un protopopiat model.

Părintele protopop *Dr. Ioan Lupaș* din *Săliște* (com. Sibulului) publică raportul general despre afacerile și starea culturală a *protopopiatului Săliște* în cursul anului 1912. Datele, pe cari le publică, dovedesc o muncă așa de binecuvântată, încât ele trebuie cunoscute în cercuri cât mai largi, pentru ca să se vadă pretutindeni, ce se poate face în sânul bisericești, maica noastră ocrotitoare, când râvna apostolică și dragostea de neam sunt călăuze, apoi pentru a fi pildă bună pretutindeni.

Momente mai însemnate pentru viața bisericească din acest protopopiat au fost

sfințirea din nou a bisericii din Mag, care a fost zugrăvită de nou de dl Cabadaieff, pictor bine cunoscut la noi pentru picturile frumoase bisericești. O altă sfințire a fost a bisericii din *Gruțul Săliștii* și a celei din *Amnaș*. Celelalte clădiri bisericești din tract sunt în stare bună, afară de cele din *Aciliu* și *Topârcea*, apoi în parte cele din *Sibiel*, *Cacova* și biserica cea mare din *Săliște*, cari toate fiind vechi au lipsă de reparaturi mai mari. Pentru repararea bisericii din *Săliște*, bravi *Sălișteni* au strâns în timp de un an frumoasa sumă de 11 mii 199 coroane și 55 bani.

Viața bisericească a decurs în mod cuviincios, afară de un singur caz întâmplat în biserica din *Săcel*, unde câteva femei au pătruns într-o *Duminecă* dimineața în biserică, înainte de începerea slujbei, și au stricat două strane.* O piedecă pentru desfășurarea vechii noastre vieți bisericești sunt pe alocuri așa numiții semidocti, adică oameni, cari fiindcă știu și ei carte și pot citi o carte și o gazetă se cred tot așa de învățați, de nu mai învățați decât preoții și alți cărturari frunțași ai noștri. Semidoctii aceștia, luându-se vezi Doamne după „modă“, nu numai că se înstrăinează de strămoșeștiile noastre obiceiuri bisericești, dar încearcă să abată și pe alții dela ele, fără să gândească, că tocmai ele au păstrat în multe privințe naționalitatea noastră românească.

În protopopiat sunt 180 de învățăcei de *meserii*, cari toți au fost catihizați (învățați religia) prin preoți sau învățători.

Pentru a înlesni preoților și învățătorilor îndeplinirea datorinței lor de educatori în privința religioasă și culturală, s'a înființat în anul 1909 în *Săliște* fondul *Șaguna*, din care să tipărească *biblioteca Șaguna*. Din aceasta au apărut până acum 15 numere, 11 tipărite în 1912. Starea fondului e de 3082 cor.

*) Despre întâmplarea aceasta am primit o *corespondență* mai lungă, în care cei de partea femeilor se plâng, că doi *Săceleni* bogați, dăruind sume mai mari pentru clădirea bisericești au crezut, că sunt stăpâni bisericești și și-au făcut strane așezate astfel, încât cei așezați în dosul lor nu mai puteau vedea sfântul altar. Aceasta a îndemnat pe femei să-și uite că biserica e casa lui Dumnezeu și să dărâme stranele. Creștinul nu trebuie să uite, că banul văduvei e mai bine primit în cer decât galbinul bogatului și că la lucruri sfinte răsbunarea sau chiar și numai mânia e păcat mai mare decât în alte împrejurări ale vieții. *Red,*

Preoții tractului s'au întrunit de două ori în *conferențe preoțești*.

Conferențe învățătoresci s'au ținut patru.

Pentru clădiri școlare corespunzătoare încă s'a lucrat. Comuna bisericească *Alămor* a cumpărat pentru școală o clădire în preț de 9000 cor., parohia *Amnaș* și-a clădit școală nouă cu 4500 cor., în *Vale* s'au cheltuit 9000 de cor. cu adaptarea școlii celei vechi, în *Mag* 6500 cor.

O icoană deosebită de frumoasă ne prezintă datele despre *cercetarea școlii* în școalele române din protopopiatul *Săliștii*. Pe anul școlar 1911/12 au fost obligați să cerceteze școala 2150 băieți și fete dela 6—12 ani și 686 dela 13—15 ani, cu totul 2836. Din aceștia au și cercetat școala de toate zilele 2021, adică câte 94 din fiecare sută (94%), iar cea de repetiție 599, adică aproape 88 din o sută. La școale primare străine au fost 104 copii, aproape cinci la sută, așa că în întreg tractul *Săliștii* au rămas fără școală numai 21 de copii! Am vrea să ne arete cineva un ținut de pe întreg pământul românesc, unde cercetarea școlii să se apropie numai de cea din ținutul *Săliștei*.

La școale secundare (gimnazii ș. a.) au fost 55 de inși.

În protopopiat sunt 13 școale primare și o grădiniță de copii. Numărul *învățătorilor* e de 34. *Lefile* lor au fost de 46 mii 840 cor., din cari 37,556 plătite de comunele bisericești și numai 9136 cor. ajutor dela stat.

La 31 Decembrie 1912 au fost în protopopiatul *Săliștei* 19 mii 290 de Români gr.-or. din cari 85 la sută știutori de carte.

Averea parohiilor e de un milion 125 mii 544 cor., din cari se scad 15 mii de cor. datorii. Parohiile au capitaluri, fonduri și fundațiuni bisericești în suma de 340 mii 976 cor., școlare de 16 mii 800 coroane.

Protopopiatul mai are, pe lângă fondul „*Șaguna*“ pentru scrieri populare, și un fond *Binefacerea* pentru neputincioși. Fondul acesta are acum 3386 cor. și 20 de mii lei lăsați de *Sălișteanul* *Ilie Beju* din *București*. Banii aceștia nu sunt încă vărsați la fond.

dins călăreț repezit la *Târgoviștea* în ziua ajungerii mele la *Cetatea-Albă*. Kneazul mi-a povestit cum a sosit în *Bârlad* câteva zile alt sol, având cărți dă la *Basarab* și dându-se drept *Pârvu Nedeianu*.

Din amănuntele ce mi le-au dat kneazul și șoltuzul am înțeles numai decât, că acel viclean nu poate fi altul decât *Manea Fărtatul*. Când kneazul și șoltuzul m-au înștiințat, că mișelul a izbutit a ademini pe un negustor fruntaș să-i dea fata în căsătorie, încrezându-se în toate znoavele ce i le-a povestit și că cununia se va face chiar mâine, i-am rugat să vină cu mine acilea spre a împiedeca cu orice preț săvârșirea unei astfel de nenorociri.

Crez că toată lumea acuma este luminată și că părintele fetei va izgoni cu rușine pe nevrednicul care a cutezat să fure un nume falnic și însușiri streine, cu scop de a-l înșela și d'a nenoroci pe fata lui. Nădăjduiesc că nu mă va ține de rău că i-am turburat veselia, căci turburându-o, am împiedecat jale adâncă pentru viitor.

Nu-mi mai rămâne decât să mă retrag, lăsându-vă să faceți cu el ceea ce veți crede că cuviință, și închinându-se cu o curtenie plină de mândrie, *Pârvu Nedeianu* se depărta urmat de *Târziul* și de *Ifrim Coțofană* cu ai lor, precum și din cea mai mare parte a oaspeților lui *Ploscan*.

Cetitorul își poate închipui cu ce simțiri *Isaia*, *Toma Alimoș*, *Stroici* și *Mihu* privise la cele ce s'întâmplase sub ochii lor, mânia și rușinea de care erau cuprinși văzându-și scopurile cu totul primejduite și ei ajunși de răsul potrivnicilor.

Călugărul însă și cu *Toma Alimoș* își păstrase sângele rece. Văzând că mulțimea oaspeților a plecat și că acei puțini rămași în grădiniță și care umblau să se strecoare și ei pe poartă, unul câte unul, erau din cei mai credincioși lor, *Voevodul* zise cu glas tare:

— Rog pe toți prietenii noștri să nu plece, spre, a fi față la judecata ce avem s'o ținem aci. Apoi, întorcându-se către două din slugile lui, le zise, arătându-le

pe *Manea* care rămăsese nemișcat, și ca pironit pe loc:

— Păziți pe acel mișel și nu-l lăsați să scape.

Călugărul se apropie de el și amândoi, după ce schimbă câteva vorbe, chieamară pe *Ploscan*. După o scurtă sfătuire, *Ploscan* dădu slugilor o poroncă și ele, răspundându-se prin casă și prin grădiniță, se întoarseră în curând aducând scaune și lăviți, pe care le așezară în locul slobod ce se întindea între casă și curte. Atunci *Toma Alimoș* zise către toți cei de față:

— Frați boieri și cinstiți negustori, ați fost de față la uimitoarea întâmplare din astă seară, vă rugăm să rămâneți de față și la judecarea aceluia care, înșelându-ne pe noi, ne-o făcut să vă înșelăm și noi pe *Dumnea-Voastră*. Vă rog luați loc.

Se așezară cu toții pe lavițe și pe scaune. Călugărul, *Voevodul*, *Stroici*, bătrânul *Pogan*, șoltuzul *Tecuciului*, *Ploscan* și doi negustori luară loc pe scaunele din față.

Știri politice din străinătate

Turcia, Bulgaria, Serbia și Grecia au primit propunerile Marilor-Puteri pentru încheierea păcii, așa că reprezentanții lor sunt pe drum către Londra, unde cei turcești au ajuns deja. Intre cei turcești e și Românul macedonean Nicolae Bațaria, care e și ministru turcesc.

Regele **Munteneșului**, văzând că Rusia tot nu va începe războiul pentru el, s'a hotărât să părăsească Scutari, unde au intrat trupe internaționale de ale Puterilor (Italieni, Austriaci, Francezi, Germani și Englezi). Soldații munteneși, de năcaz, că trebuie să iasă din Scutari, au dat foc orașului, din care au ars o parte mare și încă tocmai aceea, în care se aflau boltele cele mari. Pagubele sunt de câteva milioane.

Muindu-se în sfârșit și viteazul Nichita, care eră p'aci să se ia la bătaie cu Austro-Ungaria (fiindcă credea în ajutorul Rusiei!) primejdia unui război e ca și înălțurată pentru noi.

Mai multă bătaie de cap fac diplomaților **certele dintre Bulgari** pe deoparte și **Sârbi și Greci** pe de alta, după cum am arătat și în numărul trecut. De-atunci s'au mai întâmplat câteva ciocniri mărunte între Greci și Bulgari și Sârbi și Bulgari, cari se țin însă ascunse. Trupele, cari stau față în față s'au înmulțit, gazetele aliaților se înjură tot mai mult. Rusia s'a îmbiat să-i împace, se pare însă, că Bulgaria nu prea are încredere în Rusia, despre care crede, că ține mai mult cu Sârbii.

Cu privire la **Albania**, Austro-Ungaria și Italia au prezentat conferinței ambasadurilor din Londra un proiect de organizare, prin care să se hotărască mai întâi marginile Albaniei, apoi să se declare țărâmurile Albaniei neutrale, adică nici un stat să nu-l poată ataca (neutrality e de pildă Șvizzera), Serbia să primească un drum până la mare, care va trece peste Albania, căile ferate din Albania să fie administrate de una din Marile-Puteri și să fie păzite de jandarmi internaționali (trimiși de mai multe state), la capetele dela mare ale liniilor ferate să se înființeze porturi libere.

Essad-Pașa, fostul comandant al Scutarilor, a declarat, că a trebuit să predea

La un semn al lui Toma Alimoș, cele două slugi, cărora le poruncise să privezeze pe Manea, îl împinseră înaintea lui și Voevodul îi zise cu un glas aspru:

— Avem să te judecăm. Bagă bine de seamă să răspunzi drept la întrebările ce ți-le vom pune: nu căută să ne încurci prin nouă minciuni și nu crede că prin tăcere vei scăpa de judecată, căci cunosc mijloace pentru a face vorbăreț chiar pe omul cel mai îndărătnic.

Dar se vede că Manea avusese vreme să iasă din ameteala în care îl aruncase vederea neașteptată a adevăratului Părvu Nedeianu: fața nu-i mai era atât de galbănă și glasul era ca cel obicinuit lui.

— Sunt gata, boiari Dumnea-Voastră, să răspund la toate întrebările ce veți binevoi să mi le puneți.

— Care ți-o fost scopul înșelându-ne precum ne-ai înșelat și dându-te drept so-lul lui Basarab?

Manea rămase cât-va în tăcere, se uită la Voevod și la cei care ședea lângă dâ-

Scutari, fiindcă cei din oraș nu mai aveau ce mânca. El a declarat totodată, că e o scornitură vestea, că el s'ar fi declarat rege al Albaniei.

Din diecezele Aradului și Caransebeșului.

Din rapoartele cuprinse în cuvântările de deschidere ale sinoadelor din Arad și Caransebeș scoatem următoarele date:

Dieceza Aradului. În timp de zece ani s'au clădit 50 de biserici nouă, s'au renovat 137 biserici. Școli nouă s'au clădit 121 și s'au renovat 53.

Averea diecezei a sporit cu un milion 639 mii 266 cor.

În raport se mai vorbește de peirea, care o așteaptă pe unele comune românești din cauza luxului desfrânat și a concubinatelor chiar și între copii. Pagubă, că raportul nu spune cu numele aceste comune, ca să le înfierăm în fața întregii națiuni române.

În vicariatul lui Mangra, secta pocăiților se răspândește tot mai mult, așa că a devenit o primejdie mare pentru biserica națională.

Pe noi nu ne miră destrăbălarea din vicariatul unui preot așa de nemernic, care a intrat slugă la dușmanii cei mai cănoși ai neamului nostru.

Dieceza Caransebeșului. Românii din aceasta dieceză, cari și-au înființat adevăratele școli naționale, adică cele confesionale,* au adus din anul 1907 încoace jertfe mari, pentruca să-și poată susține școlile lor proprii și cu limba de propunere românească. În toate comunele acestea vrednice, oamenii au primit aruncuri pentru școală în suma de 30, 40, 60, 80, 100 ba pe alocuri și peste o sută la sută pe dare, așa că acolo abia sunt 28 de parohii, cari au cerut ajutor dela stat pentru leafa învățătorilor. Dar și ajutorul acesta e mic și neînsemnat. Spiritul de jertfă al poporului nostru de-acolo a avut drept urmare, că în dieceza Caransebeșului s'au pierdut foarte puține școli.

În raport se mai arată și creșterea frumoasă a fondurilor diecezane.

În Banat sunt multe școli comunale.

sul: se vede că într'insul să dădea o luptă.

— Vorbește, poronci Toma Alimoș cu un glas amenințător.

Manea tuși, apoi începui cu un glas hotărât:

— Voiu vorbi, boiari Dumnea-Voastră și dă astădată, voiu vorbi numai adevărul. Boiari Dumnea-Voastră, eu sunt Manea Fărtatul, căpetenia iscoadelor Voevodului Alexandru Basarab. Meseria mea și a oamenilor care stau sub poruncile mele este d'a afla orice dorește să știe Domnul nostru, d'a urmări tot ce se petrece prin țările învecinate. Astă primăvară fuseiu însărcinat dă însuși Vodă să urmăresc cu d'a-mănuntul tot ce se petrece în Moldova, căci se știă că fierberea împotriva lui Sas era mare și o răscoală apropiată. Întâmplarea mă făcu să dau, pă drumul dă la Buzău spre Siret, păste un prost, păste Nastasă Lenea dâ Ruginești.

(Va urma)

Literatură și știință

Scrisori dela sate.

Dorite nepoate!

Ca și alte popoară, poporul românesc își are jocurile lui naționale, curat românești moștenite dela moși-strămoși. Dacă vom cutriera dearândul Ardealul nostru vom găsi fel de fel de jocuri care de cari mai frumoase, mai românești.

Avem o mulțime de jocuri unele moștenite chiar dela strămoșii nostri Romani, cum e bunăoară „Călușerul“. Avem un fel de joc care se asemănă mult cu al strămoșilor când cu răpirea Sabinelor. Acest joc e lătit mai cu samă între Turda și Cluj, până la poalele Munților-Apuseni și până pe Câmpie. Cred, că știi istoria cu răpirea Sabinelor:

Între Romani era lipsă de femei, iar vecinii lor, Sabinii nu voiau să-și dea fetele după ei.

Romanii în istețimea lor au făcut o petrecere afară la câmp, la care au fost chemați și Sabinii. Ei au luat parte dimpreună cu ficele lor. Începându-se jocul fiecare flăcău de Roman și-a luat la joc o Sabină și pe când era jocul în fierbere flăcăii fugiră cu jucătoarele lor în cetate și nu o mai lăsă, rămânându-i pe veci de soție. Acest joc asemănător cu al Romanilor e jocul românesc dintre Turda și Cluj. Are o melodie nu prea iute și e neobositor.

Avem apoi jocuri frumoase: „Invărtita“ de pe la Blaj, apoi „Sârba“, „Pe picior“, „Hategana“, „Someșana“, „Brăul“, „Bătuta“ și frumoasa „Horă“ și „Ardeleana“, care de care sunt mai frumoase, încât prințisorii din România le joacă de-abinele. Dar „Romana“ cea draguță!

Cu toate că avem jocuri frumoase admirate de străini chiar, totuși între ai noștri să află unii cari joacă și jocuri străine cum e bunăoară ciardașul unguresc, valsul nemțesc și polca poloneză. Acești scăpați, se vede, au uitat cântecul:

Cine-a 'ndrăgit joc străin

Fie-i viața tot chin.

Nu-i șede mai urât Româncuțe-i cu cătrînță decât când joacă ciardașul, apoi când mai vezi câte un bădic cu opinci românești jucând tot acest joc care e trâmuraș de ți-e mai mare greața. Știi începutul acestui joc:

Când dumnealor au venit pe plaiurile noastre erau cât îmbrăcați, cât desbrăcați, iar afurisiții de țințari caută deabinele piecuța goală ca să se hocănească și ei. Pișcându-i de ici, de colea dumnealor au început a sări, a se scutura încât în urmă din acest sărit dinaintea țințarilor s'a născut jocul lor național ciardașul.*

Cum zic, sunt mulți slabi de inger de-ai noștri, cari sar ca mușcați de țințari și ne fac și nouă rușine. Unde ai văzut ca conlocuitorii noștri străini să joace jocuri românești? Așa-i că nu ai văzut?

Ba și domni de-ai noștri fac sărituri de acestea, dar pe aceștia îi mai iau foile noastre la refec. Le mai dau peste nas.

Dorite nepoate, după ce am băgat de samă că pe multe locuri jocurile noastre sunt înlocuite cu jocuri străine, ți-ne-ți de datorință a spune acelor nesocotiți că ce fac, nu fac bine. E bine ca tot omul să-și

*) Mai e și povestea cu urzicile. Culeg.

ți-e de ce are, prin ce nu-și va pierde nici-când din datinele moștenite. Apoi dacă îți ții de ce ai și nu te lapezi de ele, rămâi tot acela ce ai fost și ce a fost strămoșul său: cu limba și legea ta strămoșească.

Astăzi a fi Român însemnă mărire. Românul n'a prea avut trecut, dar are viitor; Românul n'a fost, fără' va fi. Apoi ca să se întâmple aceasta iubite nepoate, atârână dela noi. Dacă noi ne vom ști purta bine e al nostru viitorul. Și aceasta așa are să fie.

Păstrarea tuturor datinilor noastre curat românești așa dupăcum ele ne-au rămas dela moși-strămoși să ne fie o lege de care trebuie să ne ținem ca și de poruncile dumnezeiești, căci numai prin păstrarea acestora ne păstrăm neamul.

Nădăjduind că și tu vei fi unul dintre aceia care vei însufleți poporul pentru ale sale, dorindu-ți mult spor în toate, am rămas al tău unchiu. *Chimu.*

In fața unei mari hotărâri.

În săptămânile din urmă, regele Nichita al Muntenegrului a avut multe gânduri. Nu i-a putut fi ușor a alege calea cea mai bună. Ajunsese strâmtorat din două părți. Pe deoparte Marile-Puteri, cari pretindeau cu tărie, ca în cel mai scurt timp să părăsească orașul Scutari, iar pe ceealaltă parte poporul muntenegrin, care amenința pe regele lor, că de va lăsa acest oraș, atunci va fi rău de capul lui.

Astfel, în chipul de-alături, vedem pe Nichita stând adâncit în gânduri. În partea de sus a chipului se văd corăbiile de războiu ale Marilor-Puteri, dimpreună cu soldații lor, cari stau și așteaptă ultimul răspuns. În partea din stânga a chipului se văd niște Muntenegrini, cari amenință pe Rege, dacă va lăsa orașul Scutari. (Nichita s'a hotărât însă pentru părăsirea orașului. Prin asta a încunjurat izbucnirea unui nou războiu, iar rânzoșii de Muntenegrini — după cum aflăm — încă încep a se domoli).

Poezii populare.

Din Bendorf.

Pe cărarea mea cea dragă
A crescut troscot și iarbă.
Troscotul bruma să-l bată
Pe badea focul să-l ardă.
Ardă-l focul pe badea
Că mi-a stricat inima.
Mândro când te-i mărita
Să-mi trimeți pe cineva,
Pe trei fire de alun
Ca să viu să te cunun,
Să-mi fi, mândră, și finuță,
Pe cât mi-ai fost și draguță.
Badeo de dor dela tine,
Plânge inima din mine
Da-mi plânge și sufletul,
Că el știe ce-i dorul.
Du-te badeo la naiba
Nu mai păzi fereastra,
Că fereastra-i cu țâțane
Poate sta și fără' de tine,
Și fereastra-i țâțanată
Nu trebuie răzâmată.

Culese de Eleonora George.

In fața unei mari hotărâri.

Cântarea cercurarului.

Câți feciori din Vidra-mare,
Toți cu cercuri în spinare.
Și le place la Macău,
Că-s fete din Patfalău,
Și le place 'n Oroșhaz
Că-s fete din Cancihaz.

Frunză verde de pe Steia
Ce orașu-i Vașarheia?!
Vașarheia-i oraș mare,
Dar nici un preț ea nu are.

Este unul mai frumos:
Seghedin — la Boșca 'n jos.
Seghedine, Seghedine,
Focul și para te ține,
Cum știam, trăiam prin tine:
Mâncam carne și beam vin,
Mergeam sara la spațir
Cu fete din sat străin.

Ui, săraca coroana,
Cum treci în toată sara:
Zece crițari dai pe pită,
Cincisprece pe carne friptă,
Opt crițari doi deți de vin,
Apoi vezi ce-ți mai rămân
Și pe-o paclă de duhan
Care încă costă bani,
Zece crițari peste noapte,
Căci mai lezne nu să poate.

Pentru mândre frumusele
Ne cuprind dureri prin șele.
Dar de-una avem noroc,
Că umblă carul de foc.
Carul de foc de n'ar fi,
Tare rău ne-am usteni.

Frunză verde lemn cioplit,
Rău meșteșug îi cercurărit,
Căci umbli din sat 'n sat,
Nebeut și nemâncat.

Dar frunză de pe rozoare,
Cercurăritu-i lucru mare,
Cum să spune la scrisoare.
Prin Zomaghi și pe Zalai
Nu ne zice cercurari,
Ci ne zice pinteri mare.

Și ne pune după masă,
Dându-ne mâncare-aleasă.
Și ne dă și vin destul,
Zicând: „ia fiotol ur“.*)

Cătu-i lumea pe sub nori
Toți ne 'ntreabă de ipor.**)
Solgăbirău din Câmpeni
Nu dă ipor la Vidreni.

Iosif Gligor din Vidra-de-jos.

Aviz.

Prin aceasta facem cunoscut, că oricine poate să aboneze „Foia Poporului“ de acum până la Anul-nou pentru prețul de 3 coroane sau pe 6 luni de acum înainte cu 2 cor. 20 bani. Pentru străinătate costă pe un an 11 coroane.

Toți abonații cei noi primesc în cinste partea frumosului roman „Cu pa-loșul“, care s'a publicat până acum în foaie. — Numeri de probă se trimit, la cerere, oricui gratis. E deajuns a scrie o carte postală.

*) Tinere domn.

**) ipor (enghedeli)-certificat de meserie.

Știrile Săptămîinii.

Sibiiu, 15 Maiu n.

Scrisoarea principelui Carol al României. În numărul trecut am dat știrea, că *principele Carol al României* a dat jumătate din dotațiunea (plata) lui anuală, pe care i-au votat-o camerele române. Iată acum și frumoasa scrisoare a acestui Român verde, nădejdea noastră a tuturor pentru un viitor mai bun pe sama fraților țărani din România.

Scumpe Domnule Președinte al Consiliului! Am fost viu mișcat de bunăvoința, ce au avut corpurile legiuitoare (camera și senatul) de-a vota în folosul meu o însemnată dotațiune. Aceasta hotărîre a Sfatului Țării îmi arată, că vremea răspunderilor a început și pentru mine, punându-mi înainte, pe lângă sarcina pregătirii mele pentru chemarea, ce mă așteaptă, și îndatoririle către cei lipsiți ori în suferință. Pătruns de acest gând, dăruiesc suma de lei 50 de mii, pe care Vă rog să binevoiți a o întrebuiți într'un scop folositor *țărăniilor noastre*, pentru nevoile și întărirea căreia inima mea va fi pururea deschisă.

Rugându-vă a fi interpretul (tălma-ciul) sincerii mele recunoștințe față de dnii senatori și deputați, binevoiți a primi cu acest prilej, dle președinte al consiliului, încredințarea sentimentelor mele de afecțiune (iubire). *Carol*, Principe al României.

Aviatorul Vlaicu a fost în ziua de Sfântu-Gheorghe în Braila, unde a făcut un sbor minunat și ca înălțime și ca durată timp de 40 minute (aproape trei sferturi de oră) în fața a peste zece mii de persoane. La aterizare publicul l-a aclamat cu multă căldură.

Moștenitorul tronului român în Făgăraș. Moștenitorul tronului român intrând pe la Turnu-roșu în Ardeal a apucat drumul Făgărașului. Alteța Sa eră cu un frate, apoi maiorul Manu și profesorul Țigara Samurcaș, directorul muzeului etnografic din București. Românii din Făgăraș, unde a stat trei ore, l-au întâmpinat pretutindeni cu „Să trăească“.

Noi ne-am adus aminte de Radu-Negru, domnul Făgărașului, de Petre Rareș, domnul Moldovei și de Mihai Viteazul, domnul tuturor țărilor române.

Conferența profesorului Xenopol în Cernăuți. Profesorul dela universitatea din Iași, cunoscut bine și la noi ca autorul celei mai mari și mai bune istorii a Românilor,* a ținut în teatrul orașenesc din Cernăuți (capitala Bucovinei) o conferință despre *originea* (obârșia) *poporului român*. Teatrul a fost plin de Români, în frunte cu Mitropolitul român V. de Repta. S'au mai declamat și cântat poezii naționale.

Răsplata trădătorului. Sluga lui Tisa, vicarul Mangra dela Oradea, a mers la Arad, ca să ia parte la ședințele sinodului de-acolo, căci din nenorocire are dreptul acesta. În loc însă de-a se ascunde într'o bortă de șoareci, el a îndrăznit să se plimbe printre Români. Niște tineri aradani au hotărît să-i dea o lecție bună. Văzând, cum se lăfăește pe terasa hotelului „Central“ s'au apropiat de el, și după ce i-au spus *nemernic, trădător, jandarmul lui Tisa*, l-au acoperit cu o ploaie de ouă clocite.

*) 12 volume, fiecare cu câte un leu. Acum pregătește ediția a treia din aceasta istorie.

Din cercul meseriașilor sibieni aflăm, că se plănuiește o tot mai strânsă legătură între meseriașii nostri din loc. Publicarea listei meseriașilor români din Sibiiu a avut de urmare, că multă lume din afară începe a se interesa mai deaproape la facerea de comande și cumpărări, considerând în prima linie pe oamenii nostri. Iar aceasta dorim și cerem, ca să o facă orice Român.

Pe de altă parte meseriașii nostri sibieni se ocupă cu ideea, ca de acum înainte se pună la cale un fel de întruniri, — ei între ei, — cu cari ocazii să se poată consulta asupra la o seamă de afaceri. Spre acest scop se va concheta în curând o consfătuire, la care sunt rugați a se prezenta cu toții.

Di Ieronim Stoichiția, fiul vrednicului fruntaș din Porumbacul de jos (Țara-Oltului) Lazar Stoichiția, a fost promovat de doctor în științele iuridice la universitatea din Cluj. — Sincere felicitări!

O pildă duioasă despre dragostea de limbă la Românii din Basarabia. În scrisoarea sa, din care am dat și noi părțile mai principale, dl Vasile Stroescu povestește o întâmplare duioasă de pe timpul, când Rușii au serbat anul trecut răpirea Basarabiei. În biserica cea mare din Chișineu, capitala Basarabiei, s'a cetit atunci la liturghie evanghelia și în limba românească (moldovenească). Despre cele petrecute în biserică a raportat gazeta rusească „Basarabscaia jizni“ (Viața Basarabiei), care n'a putut înflori știrile. Ei bine, poporul acela, care la orașe n'a auzit de zeci de ani limba moldovenească în biserică, poporul, care nu știe, că e român, ei se știu Moldoveni, nu știe carte moldovenească, și-a păstrat numai limba, nu știe nimic despre viața și soarta altor frați ai lui, nici chiar de existența lor, afară de o parte din regat (România), — la auzul evangheliei cetite în limba lor, toți ca unul au izbutit în suspine și lacrimi! Toți străinii (Rușii) au încremenit, nimeni nu se așteptă la așa ceva. De unde au izbucnit lacrimile acelea? Simțul dragostei de neam micnește sub spuză și la întâia scânteie izbugnește în flăcări cu atât mai învăpăiate, cu cât mai mult au mocnit sub spuză.

Falșificatori de bani. În Sibiiu au fost prinși doi Țigani, cari voiau să falșifice bani (coroane). Ei sunt acum în temniță, de unde nu vor eși curând.

Luptă albano-grecă în America. În America trăesc și multe mii de Albanezi, cari își susțin acolo și o gazetă în orașul Boston. După cum aflăm, și acolo ceartă între Albanezi și Grecii hrăpăreți e mare. În Worcester, unde e o puternică colonie albaneză, secretarul bisericii gr.-or. albaneze, Rafael Ligoriu lucrează mai mult împotriva Grecilor. Aceștia l-au omorât mișelește noaptea. Albanezii nu vor lăsa nerăzbunată moartea lui.

Dacă la vr'un abonat vechiu îi lipsește vr'un număr, în care s'a publicat „Cu pa-loșul“, să ne scrie pe o carte postală, și o să-i trimitem îndată cele dorite. În luna lui Ianuarie și Februarie, — când incurg abonamentele de peste tot locul și suntem îngrămădiți cu fel de fel de cereri, — ușor s'a putut trece cu vederea, ca vr'un abonat să nu fi primit cine știe ce lucru mărunț. Acum însă, după ce a trecut toțiul lucrului mai greu, împlinim după putință cu plăcere orice dorință, fie ea cât de mică.

Intru amintirea mobilizării din 1912—1913. Împăratul a dat ordin să primească toți ofițerii, funcționarii militari și soldații câte o cruce comemorativă (de amintire), pentru că slujba în aceste șapte luni a fost tot așa de grea, ca și în timp de războiu. Numai de i-ar trimite mai curând acasă!

Serbările de 10 Maiu în București.

Liga Națională Aeriană (pentru aerioplane), al cărei președinte e principele de coroană al României, va da în zilele de 10, 11 și 12 Maiu mari serbări în grădina Cișmigiu din București. Taxa de intrare în grădină va fi de 1 leu pentru oameni mari, 50 b. pentru copii. Alte taxe nu mai sunt, așa că tot ce se va arăta în grădină e gratuit. Pentru ca publicul din provincie și străinătate să poată lua parte în număr cât se poate de mare, plata pentru biletele de tren a fost redusă, pentru orice clasă și pe toate liniile căilor ferate române, la jumătate. Biletele de tren cu reducere au valoare începând cu ziua de 8 și până la 14 Maiu stil vechiu. Ceice au bilete pentru serbări trebuie să și-le vizeze în zilele de 10, 11 și 12 Maiu în Cișmigiu, unde va fi un serviciu anume pentru aceasta. Biletele *nevizate* nu au valoare la rentoarcere.

Programul serbărilor e cât se poate de interesant: expoziție de aerioplane, concursuri de întreceri, serenade venețiene, teatre, „vasul fantomă”, scufundarea vaporului Titanic, telescoape (ochiane) pentru privirea stelelor, sboruri de aerioplane, bombardarea Adrianopolului, movila fermecată, haremul lui Ali și altele.

Grădina Cișmigiu e în mijlocul Bucureștilor, nu departe de Palatul Regal.

Poți zice cuiva „vânzător de patrie?” În Ungaria da. Un redactor al gazetei „Budapești Naplo” l-a numit pe deputatul Iust *vânzător de patrie*. Iust l-a dat în judecată, dar tribunalul i-a respins pâră, zicând, că în Ungaria e obișnuit lucru se spui cuiva, că e vânzător de patrie, fără ca pentru aceea să-i sufere cinstea.

Asta o știm noi Românii mai bine, pentru că noi toți suntem numiți în gazetele jidano-maghiare vânzători de patrie numai din cauza că cerem *respectarea legilor*. La noi adică toate sunt pe dos.

Cea dintâiu Româncă avocat. Camera advocaților din Iași (România) a încuviințat, ca d-șoara Negruzzi, care și-a făcut toate examenele de drept (iură), să fie avocat.

Român la închisoare. Am fost dat știrea, cum niște lucrători săcui s’au dat pe lângă Românul nostru Nicolae Traian din Baru-mare (comitatul Hunedoarei) și prefăcându-se, că-i sunt prietini (străinul nu e nici odată prietinel Românului!) l-au apucat cu vorba despre războiul balcanic apoi l-au pârît la procuror mințind, că ar fi zis, că și noi Românii vom porni cu Sârbii contra Maghiarilor. Pentru aceasta a fost condamnat la două luni și jumătate închisoare și 20 cor. amendă, dar l-au ținut 3 luni și 2 zile! Mult l-a ajutat pe vrednicul nostru Român în năcazul lui dl avocat *Dr. Virgil Olariu*, căruia îi mulțumim și noi.

În închisoare, cel neîndreptățit a făcut o poezie frumoasă, pe care nu o publicăm, ca să nu-i facem încurcături. Atâta spunem, că în ea dă tuturor Românilor sfatul, să se ferească de orice străin de neamul nostru ca de ciumă.

Înaintările din armată pe ziua de 1 Maiu. Pe ziua de 1 Maiu au fost înaintați și următorii ofițeri români: generalul de divizie (feldmarșallaitnant) *Gheorghe Bălaș* la rangul de general de corp (feldzaigmaistăr), locotenent-colonel *Dionisie Florian* (regim. 33) la rangul de colonel, maiorii *Dr. Cioban*, aghiotantul ministrului de războiu, și *Gheorghe Molin* dela reg. 5 de artilerie de cetate la rangul de locotenent-coloneli, maior-auditorul *Dr. Eugen Pop* dela tribunalul militar din Pesta locotenent-colonel-auditor; căpitanii *Romul Moga* dela reg. 37 de infanterie și *Alexandru Bob* dela reg. 64 de inf. la rangul de *maiori*; locotenenții (obărlaitnanții) *Carol Boldeșcu* (reg. 90), *Victor Negrea* (reg. 43), *Alexandru Pop* (reg. 33), *Iuliu Montani* (reg. 85), *Iosif Baltezan* (reg. 50), *Emil de Herbai* (reg. 33), *Adrian Miculescu* (reg. 50), *Gheorghe Ivașcu* (reg. 12 artilerie de munte), auditorul *Aron Suciu* și ofițerul de administrație *Nic. Jurjescu* la rangul de *căpitani*; sublocotenenții *Iuliu Vuia* (reg. 52), *Mihai Ion* (reg. 43), *Stefan Popescu* (reg. 71), *Virgil Voina* (reg. 38), *Olimpiu Craioveanu* (reg. 86), *Ion Minișca* (reg. 2 de husari), *Nic. Zărnovean* (auditor), *Dr. Camil Piso* (auditor) la rangul de *locotenenți*; *A. Pop* (reg. 20), *Mihai Maxim* (reg. 37), *Sabin Sorescu* (reg. 50), *Dumitru Drăghici* (reg. 64) la rangul de *sublocotenenți*.

La marină *Virgil Șandru de Viști* a fost înaintat la rangul de căpitan de corvetă (corabie de războiu).

Cântăreți sași în România. În 19—22 Aprilie, reuniunea de cântări a Sașilor din Râșnov a făcut o excursiune în România, vizitând Bucureștii și Constanța. Se înțelege, că în amândouă orașele membri au fost primiți cu multă căldură de societățile de cântări germane. În Constanța, funcționarele dela postă s’au grăbit să vorbească nemțește cu oaspeții străini, cu toate că pentru orice cetățean din Ardeal, fie Ungar, fie Sas, e rușine să nu știe românește, iar la viile Constanței, prefectul (comitele suprem) a trimis muzica militară, ca să le facă o primire sărbătorească cu imnul german. Primarul orașului Constanța i-a salutat, într-o cuvântare rostită în limba germană.

Suntem mândri de ținuta fraților noștri de dincolo. Acesta a fost cel mai bun răspuns al *culturii românești* dat *culturii săsești* (nu germane!), al cărui reprezentant în cameră, dl Șulăr, a numit națiunea română o grămadă de vietăți lipsite de cultură, iar alt reprezentant al ei, dl Naigeboren, dă sfaturi barbarilor din Pesta, cum să ne împedeze ca să ne putem câștiga de nou vechiul pământ românesc răpit strămoșilor noștri.

Pentru muzică națională! „Reuniunea sodalilor români din Sibiiu” aranjează o *Convenire socială* împreună cu cântări, declamațiune, postă umoristică și joc ce se va aranja Sâmbătă, la 4/17 Maiu 1913, în „Unicum”. Dirigent Ioan Ignaton, absolut în teologie. O parte a evenimentului venit curat este destinat pentru acoperirea cheltuelilor cu procurarea instrumentelor fanfarei (orchestrei) Reuniunii. În pauză se vor juca „Călușorul” și „Bătuta”. Inceputul la 8 oare seara. Prețul de intrare: De persoană 1 cor. Insignii de dans pentru dansatori 50 bani. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se vor cuită pe cale publică. Programe se împart seara la cassă.

Congresul notarilor. Notarii au vrut să țină în Pesta un congres, în care să protesteze în contra statificării lor. Se știe, că ministrul Lukaci vrea să prezinte un proiect de lege, prin care ei să nu mai fie aleși de consiliile comunale (alegerea era mai mult o minciună), ci să fie numiți de ministru (se zice, că de Împăratul) ca și ceilalți funcționari de stat.

Căpitanul poliției din Pesta a oprit întrunirea lor.

Deschidere de cancelarii advocațiale. Aduc la cunoștință, că mi-am deschis cancelaria advocațială în Făgăraș, strada Becleanului Nr. 6. *Dr. Victor Pralea*, avocat.

— Incunoștiințez, că mi-am deschis cancelaria advocațială în Brașov, Târgul Inului Nr. 26 în casa firmei „Ascher” vis-à-vis de stațiunea finală a tranvaiului din Piața Centrală. *Dr. Ioachim Ciurea*, adv.

Turneul artiștilor noștri Mărcuș, Crișian și Băilă. Binecunoscuții artiști vor da la 25 Maiu n. 1913 în sala redutei din Alba-Iulia un concert cu următorul program:

1. I. Scarlatescu: Doina. T. Brediceanu: Pe unde umblă doru (doină) și Turea din valea seacă... (doină) dl Ștefan Mărcuș.
2. Declamații: dl Nicolae Băilă.
3. T. Brediceanu: Sus în vârful dealului, Foai verde pup de crin și Cine n’are dor pe vale (doină) dl Ionel Crișian.
4. Declamații: dl Nicolae Băilă.
5. G. Verdi: Duetul d. o. „La forza del destino” și Duetul d. o. „Lucia di Lammermoor” d-nii Ștefan Mărcuș și I. Crișian.
6. George Dima: Eu simt a ta suflare și la un loc cumplit, sălbatic. G. Verdi: Aria d. o. „Un ballo in Maschera” dl Ionel Crișian.
7. A. Voileanu: Rugăciunea. George Dima: Stelele. A. Ponchielli: Romanța d. o. „La Gioconda” dl Ștefan Mărcuș.
8. Wildenbruch: Cântarea vrăjitoarei (melodramă) musică de M. Schillings dl Nicolae Băilă.
9. Bizet: Duetul d. o. „Pescarii” d-nii Ștefan Mărcuș și I. Crișian. Prețul locurilor: I 3 cor., II 2 cor., III 1 cor. Galerie 2 cor. Inceputul la ora 8 seara. Textul cântărilor din program se va vinde seara la cassă. La pian dl dirigent Hermann Henrich. După concert urmează joc.

Pentru încurajarea vrednicilor noștri tineri, fruntașii din Alba-Iulia au adresat Românilor din acele părți un apel călduros. Atragem și noi deosebita atențiune asupra acestui apel, unde, între altele, se zice: Deși socotim ca îndestulitor îndemn și numai cetirea numelor iubiților și mult aprețiaților artiști: Mărcuș, Crișian și Băilă, cari la ziua de mai sus vor da un Concert în vechiul nostru oraș, — totuși subscrișii ne luăm voe a Vă mai adresa și acest mic apel, îndeosebi pentru a Vă ruga ca: să faceți cea mai caldă propagandă și în mijlocul poporului de rând românesc, ca să participe în număr cât mai mare la concert, când din gura artiștilor mult aprețiați de străinătatea cultă din apus, va putea auzi, spre toată desfătarea sufletească, răsunând în mod măiestru frumoasa noastră doină. Iară însuși iubiților artiști să le dovedim, că: până când ei, petrecând mai mult printre streini, nu-și vor uita de neamul nostru, din carele au răsărit, acel neam tot numai cu brațele deschise îi va primi, ori de câteori vor reveni în mijlocul lui. Alba-Iulia, luna Maiu 1913. *Ion Teculescu, Dr. Ion Pop*.

Isprava unui ofițer rusesc. Intr'un restaurant din Petersburg, ofițerul rus și baron încă, Chene, fiind beat a dat o palmă unui chelnăr. Ceialalți oaspeți s'au dat de partea chelnărului. Ofițerul a scos sabia, dar i-a fost smulsă din mână. Pe urmă a început să împuște cu revolverul. Cu mare greutate a fost apoi potolit de o patrulă militară, care l-a adus la arest.

O căruță furată cu cal cu tot. Țăranul Salmen din Șura-mică plecase din Sibiu cu căruța cu un cal. Înainte de-a eși din oraș, se opri la o crâjmă, să bea un pahar de bere. El lăsă căruța singură. Un mișel se folosi de aceasta și suindu-se în căruță, plecă cu ea. Când eși Salmen din crâjmă, ia căruță dacă ai de unde!

Aducem întâmplarea aceasta la cunoștința cetitorilor noștri, pentruca să le fie de învățătură, căci și alții pot păți așa. Știri de acestea am mai adus și vom mai aduce, chiar când s'ar găsi vr'un mărginit la cap, care să creadă, că e o batjocură pentru păgubaș, dacă i se cunoaște paguba. Vrednic de batjocură e numai celce nu învăță din pățania proprie și a altora.

Cheltuielile războiului balcanic. O gazeta economică din Londra a făcut socoteala cheltuielilor războiului balcanic pe 25 de săptămâni. *Bulgaria* a avut 300 mii de soldați și a cheltuit 600 milioane de coroane, *Serbia* cu 200 de mii vre-o 400 de milioane, *Grecia* cu 150 de mii cam 300 milioane, *Muntenegru* cu 40 de mii de soldați vre-o 80 de milioane și *Turcia* cu 400 de mii de soldați 800 milioane, cu totul deci 2180 de milioane pentru un milion 90 de mii soldați (790 de mii de partea aliaților și 400 de mii Turci). În acest război au murit 110 mii de soldați, tot cam atâția au fost răniți. Cai, boi și alte animale s'au prăpădit numai de partea Bulgarilor vre-o 200 de mii.

Pe lângă perderile acestea trebuie să mai socotim pustiirea țării, încetarea oricărei munci la câmp, meserii și comerț. Perderile în industrie și comerț nu le-au simțit numai aliații și *Turcia*, ci și alte țări, îndeosebi și noi, cari nu mai scăpăm de criză.

Împotriva beției. Consiliul comunal din *Ovcea* (Banat) a hotărât, în urma sfatului dat de vrednicul preot de-acolo, ca în Dumineci și sărbători crâjmele să fie închise de dimineața până la 12 ore la ameză. Hotărîrea aceasta nu s'a adus pentrucă Ovceeni ar fi beutori, ci pentruca gaura spurcată de rachiu să fie astupată în timpul sfintei slujbe și Jidanul încuibat acolo în apropierea sfintei biserici să nu-și mai rânjească colții de bucurie, când vede câte un ticălos intrând în crâjma lui otrăvitoare în loc să meargă la biserică.

Târgul de vite din Sibiu a fost anul acesta mai slab ca anul trecut. Au fost mânate 6270 bucăți de vite cornute, din cari s'au vândut numai 1924. Se 'nțelege, că prețuri bune s'au luat numai pentru vite bune, din cari s'au vândut părechea de boi de jug și cu 960 până la 1300 cor. Cai au fost aduși 2010, din cari s'au vândut numai 546, cu prețuri bune. Târgul de oi s'a ținut mai înainte aducându-se 6500 (cu capre și iezi cu tot), din cari s'au vândut 2528, cu prețuri bune.

Târgul de țară a fost cât se poate de slab.

Lunile făcute de ofițerii noștri în Bosnia și Herțegovina, apoi și în Galiția din cauza mobilizării le vor fi socotite în-doit, ca și când ar fi fost în război.

Barbarie. Sibiul e vestit în multe părți pentru frumusețea parcului lui de sub arini (din capul orașului până 'n Dumbravă), unde oamenii din oraș, înghesuiți toată ziua în case lipsite de lumină și de aer curat, se mai plimbă seara și în sărbători. Frumusețea aceasta avem de-a-o mulțum „Reuniunii săsești pentru înfrumusețarea Sibiului”, care îngrijește și de alte parcuri (grădini). E însă dureros, că și acum se mai găsesc oameni nepricepuți, cari în loc să guste în pace frumusețea acestui parc caută să facă stricăciune tăind litere, cruci și alte semne în copaci, rupând crângi și smulgând flori. Pentru astfel de fapte urite sunt puse pedepse grele, numai pagubă, că ceice fac stricăciune nu prea pot fi prinși totdeauna. E datoria fiecărui om cinstit, care vede pe cineva săvârșind vre-o stricăciune de felul acesta, să înștiințeze poliția.

Nu de mult au fost pedepsite 18 servitoare, cari au rupt crengi, cu câte 25 cor. sau două zile închisoare.

Creșterea igienică a copiilor.*)

Un număr mare de copii moare puțin timp după naștere, mulți încetează din viață curând după înțarcare și abia jumătate din copiii născuți împlinesc la noi etatea de cinci ani.

Cauza acestor morți înainte de vreme este *neștiința*, căci foarte puține mame, chiar și la orașe, au cunoștințele trebuincioase despre creșterea copiilor. Din celece urmează vor vedea și mamele, cari se cred pricepute în privința aceasta, că zău mult le lipsește din aceeace trebuie să știe o mamă, pentruca să poată asigura viața copilului ei.

Copiii sunt viitorul națiunii noastre și moartea lor înainte de vreme este o nenorocire pentru noi. Fiecare Român are deci datoria să lucreze la micșorarea mortalității pruncilor, și anume medicii și ceice se pricep prin răspândirea cunoștințelor igienice (despre păstrarea sănătății), iar părinții prin primirea sfaturilor, ce li se dau în aceasta privință de către oamenii cu știință și experiență (pățiți). Îndeosebi pentru mame e datorie sfântă să păstreze sănătatea copiilor, să-i ferească de boale și de moartea înainte de vreme.

I.

Regule de observat înainte de nașterea copilului.

În timpul sarcinei femeia să se *nutrească* bine fără a-și încărcă stomacul și fără a schimba mult felul ei de hrănire. Măncarea de carne, deși folositoare, nu este neapărat trebuincioasă. În zilele de dulce să mănânce lăpturi (lapte dulce, acru), ouă, unt; în cele de post poate mânca mazăre bătută, linte și fasole strecurată prin sită cu pleiu, cari sunt tot așa de hrănitoare ca și carnea. Se 'nțelege, că o mâncare compusă numai din murături (varză, castraveți acri ș. a.) și cartofi nu e îndestulătoare nici pentru omul sănătos, necum pentru femeia

*) În cele următoare vom da un șir de sfaturi pentru creșterea igienică, adecă potrivită cu regulile sănătății, a copiilor. Urmăm aici o lucrare a doctorului Felix, fost director al serviciului sanitar în România. Lucrarea a fost a nume scrisă pentru popor.

însărcinată, care are să hrănească două ființe: pe ea însăși și pe copilul din pântecul ei. Beutura cea mai bună e apa, dar femeia deprinsă să bea un pahărel de vin la masă îl poate bea și în timpul sarcinei. Cea care îl gustă numai din Paști în Crăciun n'are trebuință de el. Rachiu se 'nțelege, că e o otravă, ceea ce se vede și de-acolo, că copiii zămisiți din părinți bețivi sunt de regulă tâmpiți.

Credința, că femeii însărcinate trebuie să i se îplinească dorința după orice fel de mâncare, e greșită, căci și dacă nu li se îplinește pofța, nu suferă nici ele, nici nu lapădă.

Veșmintele să nu strângă nici sânul, nici pântecul.

Femeia însărcinată să se ferească de lucrări prea grele, de ridicarea poverilor mari, de sărituri. Să nu stea însă pe loc, ci să facă lucruri ușoare și să umble și pe afară în aer curat.

Femeile deprinse cu *bala* (scalda), în apă caldă sau în apă rece și cele deprinse cu spălături pe corpul întreg să nu înceteze cu ele, căci le prind bine.

În luna a șaptea a sarcinei femeia să se pregătească pentru alăptarea copilului, să spele în toate zilele sfârcurile țitelor cu apă din casă (adecă nu proaspătă din fântână, ci stătută în casă), cu vin negru sau cu rum. Dacă sfârcurile sunt prea turțite sau nu sunt destul de eșite, să se tragă încetinel cu degetele de mai multe ori pe zi.

Leacuri deosebite pentru producerea laptelui în țite nu există, așa că fiecare femeie însărcinată să se ferească de-a arunca bani pentru așa ceva, chiar dacă i s'ar recomanda din partea cuiva.

Înainte de sfârșitul sarcinei, femeia să-și vadă de o albie (trocuță) mică pentru scaldarea copilului, de cărpele trebuincioase pentru copilul, ce se va naște, pregătindu-și cât mai multe de pânză și câteva de flanelă. Câteva de flanelă sunt neapărat trebuincioase, căci țin cald. Se va îngriji și de câteva cârpușoare mici curate pentru a înveli buricul. Numărul celorlalte rufe și așternuturi atârnă de mijloacele, de cari dispune mama; una să și-o însemneze: cu cât va putea ține copilul mai curat, cu atât îi va asigura mai bine sănătatea. Asemenea să se îngrijească înainte de naștere de o bucată mai mare de mușama (pânză cernită, neagră, din care fac la orașe, mai ales ofițerii mantale de ploaie) sau de gutaperha (pânză de gumi), care se va așterne pe patul lăuzei dedesuptul ciarșafului (lepedeului), pentruca umezala să nu răzbată la saltea (străjac).

Camera, în care va naște femeia, să fie curată, luminoasă și lesne de aerisit și încălzit. Ceice au o singură odaie de locuit, să grijească să fie cât mai curată. De aceea se vor îngriji să scoată din ea toate necurățiile, mai ales de sub pat să depărteze tot ce ar putea strică aerul ori ar produce un miros oarecare.

În odaie să nu se suferă nimic de-ale mâncării, nici rufe necurate, nici ciubărul cu lături pentru porci. Cu atât mai puțin se vor ține în ea cloșca cu pui, vr'un vițel sau vr'un miel, cari produc necurăție multă și strică aerul. Iar stricarea aerului strică și sângele celor din casă, ceea ce pentru femeia, care a născut de curând, e mai primejdios decât pentru ceice umblă mereu pe afară. (Va urma.)

Ultime știri.

Răspunsul lui Lukaci la interpelarea dlui Dr. Stefan Pop. In numărul trecut am dat știrea, că deputatul nostru, dl Dr. Stefan C. Pop a interpellat pe prim-ministrul Lukaci cu privire la fărâdelegile nemaipomenite săvârșite când cu alegerea dela Sasca (Bănat), unde frații nostri români s'au purtat așa de brav. Răspunsul a fost cel prevăzut de noi: Lukaci, farisăul cel fărâdelege, s'a miorlăit cu amar, că aderenții renegatului Korkan au fost prigoniti fără milă de alegătorii români! Deputații guvernamentali au luat spre știință răspunsul lui Lukaci, și încă cu urlete hunice de bucurie.

Schimbări în pardidele ungurești.

In timpul din urmă se vorbește mult despre fusiunea (contopirea) unor partide ungurești. E vorba ca coșuștii și justiștii dimpreună cu alți deputați din partidele opoziționale (contrare guvernului) să se unească la olaltă într'un singur partid, ca astfel să poată porni lupta mai cu tărie contra guvernului. Dar deputații guvernamentali zic, că lor n'o să le pese, fiindcă și așa sunt mai mulți.

Predarea Scutarilor.

Mercuri acum după amiază s'a întâmplat predarea orașului Scutari. La 2 ore au intrat în oraș trupele internaționale, iar Muntenegrinii au părăsit Scutari.

Asupra focului, care s'a întâmplat zilele trecute, se spune, că n'a fost chiar așa mare cum se vestise la început. Cu totul au ars 174 de prăvălii.

Concedierea rezerviștilor

din Bosnia și Herțegovina, precum și dela alte trupe din părțile sudice ale Monarhiei, se crede, că va urma în zilele viitoare. Prin predarea Scutarilor se dă cu socoteala, că s'a încunjurat orice temere de războiu.

Afacerea Silistrei.

Correspondentul din Viena al gazetei „Universul“ din București a avut o convorbire cu un înalt diplomat austriac. Acesta i-a spus următoarele: Austria a făcut la conferința din Petersburg tot ce i-a fost cu putință pentru ca România să primească o bucată mai mare din Dobrogea-bulgărească (dela Turtucaia la Balci) iar Bulgaria să fie despăgubită în Macedonia. S'au împotrivit însă Rusia, Franța și Anglia.

Fostul ministru-președinte Carp a convocat zilele trecute o mare adunare (congres) a unor fruntași din România. In urma celor dezbătute în adunare s'a văzut, că mulți nu sunt mulțumiți cu ceea ce capătă România. Aceștia zic, că dacă Bulgaria nu vrea să dea și o parte mai mare de pământ, atunci România să pornească războiu contra Bulgarilor. Cu toate acestea nu e de crezut, că România se mai provoacă acum încurcături mai mari.

Prințul Carol al României în Roma.

Duminea trecută a sosit prințul Carol al României în Roma, leagănul națiunii noastre. Primirea, ce i s'a făcut, a fost strălucită, cum se face numai împăraților.

Tot ce are Roma mai de frunte eră la gară, unde așteptă și regele Italiei, Victor Emanuel, sosirea principelui român. O mulțime nenumărată umplea piața gării și toate stradele împodobite cu mândrul nostru tricolor.

La coborîrea din vagon, regele Italiei a îmbrățișat cu căldură pe tinărul prinț

român sărutându-l pe amândoi obrazii. Muzica militară a cântat Imnul regal român.

Pe tot timpul până la palatul regal, prințul a fost aclamat cum numai frații Italieni știu să aclame. Toți spun *bel giovane, bel giovane* (frumos june, frumos june). Prințul Carol mulțumește mișcat de aceasta primire așa de frumoasă.

Toate gazetele italiene au articole frumoase, în care preamăresc națiunea română, sora, prin obârșie, a celei italiene.

Frații români din Macedonia.

După știrile cele mai nouă, Austria, Germania, Italia și Anglia s'ar fi învoit, ca din ținutul Coraferiei și munții Pindului din Epir să se formeze un fel de comitat românesc, care să fie alăturat Albaniei. In modul acesta mulți Români ar scăpa de primejdia să fie înghițiți de Greci.

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după *calendarul vechiu*).

- 4 Maiu: Bistrița.
- 6 Maiu: Beclean, Cetatea-de-baltă, Chibet, Eperjes, Eted, Marpod, Sacul.
- 7 Maiu: Spermezău, Jucul-de-jos, Micăsasa, Poiana-sărată.
- 8 Maiu: Bateș, Boroșneul-mare, Iasenova, Mocrin.
- 9 Maiu: Becicherecul-mare, Șomcuta-mare.
- 11 Maiu: Luna.
- 12 Maiu: Budapesta, Cal.
- 13 Maiu: Baia-mare, Cincu-mare, Murăș-Oșorheiu, Odorheiu.
- 14 Maiu: Năsăud.
- 16 Maiu: Cehul din Selagiu, Dobra, Timișoara, Uzon.
- 17 Maiu: Miheș, Radna, Zeteleaca.
- 18 Maiu: Monor.
- 19 Maiu: Făget, Gyoma, Silinghia, Vinga.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.
Editura și tiparul „Tipografia Poporului“.

De vânzare.

sunt o iapă cu doi mânzi, două părechi de hamuri, două cară, o garnitură de îmblătit cu vârtej, o mașină de tăiat nutreț, un plug, o poartă și alte lucruri diferite. Amănunte mai deaproape în Sibiu, Wollgasse Nr. 6, 1022 1-2

Dentist

615 34-55

VIRGIL MUNTEAN

Sibiu,

strada Urezului (Reisnergasse) Nr. 17.

Pune dinți

în cauciuc și de aur cu prețuri moderate.

Nr. 379/1913 prim. com.

1019 1-1

Licitațiune.

Comuna Aciliu-Ecsellő dă în întreprindere pe calea licitațiunei publice minuen de **adop-tarea edificiului primăriei comunale** și a locuinței pentru notarul comunal. Licitațiunea se va ține în **26 Maiu n. c.**, la oarele 11 înainte de amiază, în oficiul preterial din Săliște. Planul, preliminarul și celelalte condițiuni se pot vedea și studia la cancelaria comunală din Aciliu.

Aciliu-Ecsellő, 9 Maiu 1913.

Primăria comunală.

Lemne de vânzare.

Subscrisul am 300 de metri cubici **lemne de stejar**, tinere, crepate și adunate la un loc lângă drumul ce merge spre linia ferată, la o distanță de 5 kilometri de gara Homorod. Doritorii de ale cumpăra să poatătească la fața locului, unde vor vedea atât lemnele cât și locul pentru exploatare, apoi ne vom înțelege asupra prețului. **Vasile Rasu** în Longodar (Dăisoara), comitatul Târnava mare (Nagyküküllő), u. p. Cohalm (Köhalom). 1018 1-3

De arândat sau de vânzare.

In comuna Mezőszentjakab să află de **arândat** eventual de vânzare **o cârcimă** împreună cu **prăvălie și edificii laterale** precum și o grădină plantată cu pomi în mărime de 1 jugăr. 965 4-4

Afară de cârcimă se mai esarândează cu 1 Iunie, eventual mai curând, și 120 jugăre pământ arător de prima clasă.

Informații mai deaproape se primesc dela firma: **Salamon Farkas și cons., Aranyos-Gyères**, comit. Torda-Aranyos.

Institut pentru cursuri de științele comerciale

de **Frideric Mester**, proprietarul celei de mai înainte peste granițele Europei cunoscuta Academie comercială în Lipka. Prospecte gratis trimite **Direcțiunea**. 1020 1-7

„Dreptatea“,

reunione de păstrare și credit ca însoțire în Feneșul-săsesc.

takarék- és hitelegylet mint szövethet Szászfenesen.

Convocare.

Membrii reuniunii de păstrare și credit ca însoțire „Dreptatea“ sunt conchemăți la

a VII-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în 28 Maiu n. 1913 d. a. la 4 ore în localul însoțirii.

Program:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghere asupra bilanțului de pe anul 1912.
3. Impărțirea venitului curat și darea absolutului direcțiunii și comitetului de supraveghere.
4. Fixarea marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și a comitetului de supraveghere pe 1913.
5. Alegerea unui membru în direcțiune și a comitetului de supraveghere.
6. Eventuale propuneri.

Feneșul-săsesc, la 25 Febr. 1913.

Direcțiunea.

Meghivó.

„Dreptatea“ takaré- és hitelegylet mint szövethet tagjai meghivatnak

a VII-ik rendes közgyűlésre,

mely 1913. évi május hó 28-án d. u. 4 órakor a szövethet helyiségében fog megtartani

Sorrend:

1. A közgyűlés megnyitása.
2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1912. évi mérleg felett.
3. A tisztanyereség felosztása és az igazgatóság és felügyelőbizottság felmentése.
4. Az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok számára az 1912. évre szóló jelölési jogok megállapítása.
5. Egy igazgatósági tag és a felügyelőbizottsági tagok megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Szászfenes, 1913. február hó 25-én.

1016 1-1

Az igazgatóság.

Lucrați la întărirea neamului

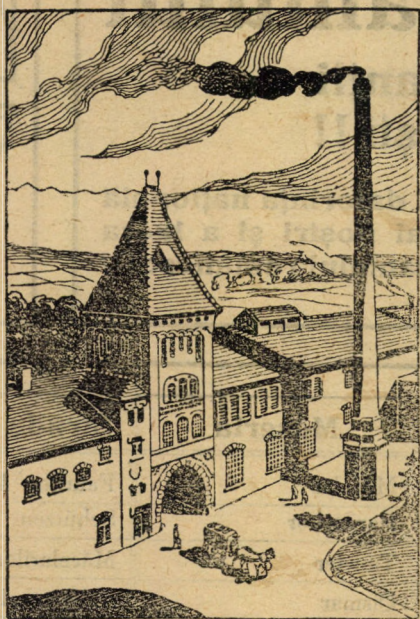
sprijinind meseriașii, comercianții și toate întreprinderile românești !!

Spre a înlesni orice comande și
cumpărări, dăm aici pentru iubiții
noștri cetitori firmele românești

de mai jos. — E datorința națională
a sprigini pe ai noștri și a lucra
la întărirea neamului românesc !!!

Numele	Meseria	Strada Nr.
Aldea A.	Ospătar	Rosmarin 1
Aranyasi Ioan	Comerciant	Măcelarilor 7—9
Aron Zaharie	Cismar	Nouă 12
Avrigean George	Pardositor	Graben 9
Baciu George	Măsar	Șaguna 16
Baciu Ioan	Cismar	Onei 17
Ban Constantin	Curelar	Faurilor 7
Ban Vasilie	Prăvălie de păpucărie	Onei 7 Faurilor 16
Banca generală	Asigurări pe viață și contra focului	Baier 1
Becan Vasilie	Faur	Heuplatz 6
Bendorfean George	Văpsitor și zugrav de firme	Cisnădiei 36
Bologa Ioan	Pantofar	Rosenanger 5
Ana N. Bordea	Ospătărie	Rosspatz 2
Bordea Nicolae	Cismar	Rosspatz 2
Borjea Ioan	Cojocar	Faurilor 19
Bota Petru	Croitor de cost. săliștenești	Turnului 7
Bratu Nicolae	Tipografie și Librărie	Măcelarilor 12
Brote Liviu	Restaurant	Palatul Habermann
Candrea Ioan	Birou de informațiuni	Măcelarilor 23
Chidu Iosif	Măcelar	Weinanger 10
Chirilă Ioan	Măcelar	Faurilor 7
Chirca Axente	Pielar	Rideli 20
Cloșan Ioan	Pantofar	Kempel 12
Coman Nicolae	Cismar	Onei 27
Cora Teodor	Cismar	Lederer 11
Crășan M. G.	Croitor de cost. săliștenești	Faurilor 6
Cruciță Florea	Croitor	Bruckenthal 17
Doboi Teodor	Comerc. de manufactură	Piața-mică 14
Dragoș Constantin	Pantofar	Măcelarilor 14
Dămian Nicolae	Șăpear-cojocar	Onei 24
Dușoiu și Leucă	Arhitecți și întreprinza- tori de zidiri	Poplăcii mici 19
Feldiorean Petru	Pantofar	Ranicher 1
Ferenți Ioan jun.	Zidar diplomat	Bisericei 16
Găldean Ioan	Pantofar	Wachsmann 5
Grün Aurel și fratele	Prăvălie de manufac.	Măcelarilor 5
Hedu Lazar	Zidar	Șurii-mici 5
Hira Ioan	Croitor de cost. săliștenești	Gușteriței 3
Holt Stefan	Croitor	Faurilor 13
Hoza Vasilie	Comerciant	Lungă 34
Iancu Paraschiya	Ospătărie	Rosenanger 7
Jinga Iosif	Pantofar	Gușteriței 48
Lazar Constantin	Cismar	Onei 32
Limpede George	Cismar	Rosenanger 9
Limpede Ioan	Pantofar	Faurilor 4
Lucian Alexandru	Cismar	Onei 22
Lupu Vasilie	Pantofar	Schlangen 6
Măcelariu Ilie	Magazin de lemne de foc și de clădiri	Gușteriței 29
Maier Andreiu	Pantofar	Schwimmschul 39
Maniu Victor	Frizer	Weinanger 6
Mânzat Coman	Măcelar	Faurilor 6
Moga Stefan	Frânzelar (covrigar)	Mönchhof 4.

Numele	Meseria	Strada Nr.
Mânzat Ioan	Măcelar	Faurilor 12
Marcu Iosif și fiu	Pardositor	Schützen 19
Marcu Nicolae	Tapețer	Măcelarilor 17
Marian Iacob	Cismar	Jungenwald 2
Marian Petru	Cismar	Bisericei 15
Mihălțan M.	Pantofar	Turnului 21
Mihălțan Ioan	Pantofar	Faurilor 6
Moldovan Teodor	Cismar	Gușteriței 85
Mureșan Nicolae	Măcelar	Faurilor 16
Nadasdy N. S.	Comerciant	Piața-mică 31
Nadasdy N. S., Filială	Comerciant	Ci-nădiei 30
Nedelcu Nicolae	Acoperitor de casecu țiglă	Rosmarin 12
Nemeș Alexandru	Faur	Onei 34
Nicola Ioan	Cismar	Onei 24
Onițiu N.	Băcănie	Măcelarilor 20
Oprisan I. P.	Croitor de cost. săliștenești	Gușteriței 34
Părau Lazar	Pantofar	Binder 6
Părau George	Brânzărie	Wagner 10
Petrașcu Ioan	Croitorie	Cisnădiei 30
Petruțiu Emil	Fabrică de mobile	Sări 37
Popa Nicolae	Pantofar	Schewis 17
Poppa Nicolae	Croitor	Poplăcii mici 11
Popidan George	Cismar	Rideli 22
Popovici Timotei	Depozit de pianе și armoniuri	Cisnădiei 7
Prașca George	Cismar	Färber 23
Purece Eremie	Lăcătuș	Faurilor 19
Radu Ioan	Măcelar	Faurilor 6
Reou Aurelia	Modistă	Piața mare 14
Rohan Emanuil	Frizer	Schwimmschul 23
Reuniunea română de înmormântări	Întreprindere de pompe funebre	Poplăci 3
Roman Ioan	Frizer	Poplăci 4
Săcaș George	Pantofar	Turnișorului 144
Săsărman George	Pantofar	Măcelarilor 36
Șazer Ioan (Rađu)	Zidar	Bisericei 12
Sinu Mihai	Croitor	Nouă 3
Stanciu Ioan	Zugrav de case	Rosmarin 6
Șteflea Ilie	Magazin de blănărie și cumpărări de piei	Piața mare 18
Stoica Nicolae	Măestru de dans dipl.	Kempel 3
Suciu Ioan	Cismar	Nouă 10
Surdu Oprea	Măcelar	Faurilor 8
Surdu Ioan	Bugner (dogar)	Turnului 1
Stoia Nilaeco	Rotar	Schantz 23
Tatu Ioan	Comerciant de fructe și zaharicale	Turnului 28
Timariu Nicolae	Pantofar	Gușteriței 42
Tipografia arhidiecezană	Tipografie și Librărie	Măcelarilor 45
Teodor Andreiu	Grădinar pentru infor- mații de legume	Teresian 12
Tomuș Ioan	Ferestrar	Turnișorului 161
Ucenie George	Cismar	Lederer 3
Văcariu George	Cojocar	Faurilor 4
Vintilă Emil	Pantofar	Măcelarilor 23
Vulcan Ioan	Cismar	Lungă 7

Subscrisa berărie a „**Fraților Hager**” cu toată stima aduce la cunoștința P. T. publicului, că fabricatul său propriu de **bere deschisă și întunecată** sub numele de:

„HAGERBRÄU”

afară de restaurantul Stadtpark a domnului Michail Hager și de restaurantul berăriei aflat în Dreieichenstrasse Nr. 5, încă în multe altele restaurate din Sibiu (Nagyszeben) se poate căpăta spre consumație.

Cu profundă stimă

1009 2—5

Berăria: **Frații Hager, Sibiu.**

Comande pentru provincie se primesc cu mulțumită în

Berăria
Dreieichenstrasse
Nr. 5.

Telephon Nr. 243.

Subscrierul cu toată stima aduce la cunoștința P. T. publicului, că din **1 Malu** începând în restaurantul său „**Stadtpark**” pe lângă berea „**Pilsner-Urquell**” încă și „**Hagerbräu**” deschisă și întunecată din berăria fraților Hager este pusă în circulație.

Cu profundă stimă

Michail Hager, restaurateur.

Onorate domnule!

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincie, am deschis în **Budapesta** un

Biron de informații și agentură românească.

Dau orice informații în orice cauză ce se ține de Budapesta. Esoperez rezolvarea grabnică a diferitelor rugări făcute către oricare ministru, Curie ori alt oficiu. În cauze de licențe, de căsătorie și alte drepturi esoperez rezolvare în cel mai scurt timp posibil.

Prin mine se pot comanda pe credit în rate de 5—6 ani cu prețuri eftine oricare sistem de motoare de benzină, ori de oțiu brut ori de gaz. Tot felul de mașini de trăierat, tot felul de mori cu petri fine și motoare trainice, tot felul de autotomobile, pompe și fereșteie și alte recvisite economice. Toate aceste vor fi garantate pe mai multă vreme și vor fi cumpărate dela cele mai vestite fabrici, — deci din mână primă, — și nu dela agenturi jidovești. Zilnic primesc plângeri dela țărani români, cari cumpărând mașini dela agenți, au fost înșelați, căci neștiind țărani români ungurește, au iscălit contracte a căror conținut nu l-au cunoscut. Planul meu este ca să-i scutesc pe ai noștri de șarlataniile jidovilor și să-i scap de procese. — Il sfătuiesc deci pe fieștecare Român doritor să-și cumpere ceva să-mi scrie ca să merg eu la dânsul ori să vină dânsul la mine să ne înțelegem, — iară de agenți jidovi să se teamă ca de foc, și să-i scoată afară din casele sale.

Esoperez dela băncile mari din Budapesta împrumuturi pe amortizare de 20—50 ani cu procente mici și mijlocesc vânzări și cumpărări de moșii și păduri mari.

Cumpăr grâu, cucuruz, ovăs, boi, oi și porci. Tot felul de poame și legume, — cu un cuvânt tot ce are Românul de vânzare.

Caut agenți români pentru părțile locuite de români.

Pentru serviciul meu îmi plătiți o taxă după învoială. Cu stimă:

L. Olariu

Budapest, II Margit körút 11
lângă podul Margithid.

MOTOARE DE BENZIN

pentru întreprinderi industriale și economice e bine a cumpăra dela o fabrică de motoare sau prin un om de fach care apoi stă totdeauna la îndemână, când s'ar întâmpla ceva piedecă la motor, de aceea nu e potrivit a cumpăra dela agenți, cărora lucrul de căpetenie le este venitul cel au ei în urma vânzării, iar celelalte urmări nu-i privește.

Cine dorește a cumpăra vr'un motor să se adreseze cu încredere la

Fabrica de motoare Ferd. Sailer Sibiu—Nagyszeben

Strada Franciscanilor Nr. 6

unde prețurile sunt cu 30% mai ieftine ca ori unde. — Se primesc și esecută tot felul de reparațiuni și schimbări în construcție.

Multe scrisori de recunoștință.

969 6—

500.000 de pași

poate umbla cu așa o păreche de papuci sau cizme, cari sunt cumpărate din atelierul meu sau provăzute cu numele **GEORGE LIMPEDE**.

Gratis reparez

orice încălțăminte socotind dela cumpărare 3 luni, dacă în acest timp e de lipsă ceva reparare. 589 93—

George Limpede
Sibiu, Piața Brânzei Nr. 9.

La „Croitoria Universală”

I. PETRASCU

Strada Cisnădiei Nr. 30. **SIBIU.** Strada Cisnădiei Nr. 30.

Telefon Nr. 172.

Premiat:
Expoziția internațională de modă
Paris 1911
Grand Prix și medalia de aur.

Premiat:
Expoziția universală din
Roma 1911
Grand Premio și medalia de aur

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștința onoratului public, că în atelierul meu de primul rang, unde sunt ocupați la 20 de lucrători, primesc și execut tot felul de haine, atât civile cât și militare.

Pentru sezonul de primăvară și vară tocmai acum mi-a sosit o mare alegere de stoffe engleze și indigene. Crolăle cu gust și după ultima modă, garantând pentru ori ce lucru.

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate.

Sprijiniți industria română!

728 30—

Căsătorie.

O domnișoară de român, inteligentă, contabilă la o firmă mare în provincie, cu 3000 coroane zestre, caută să se căsătorească cu un teolog absolut sau învățător.

Reflecții binevoioasă să și scrie etatea și împrejurările cu deamănuntul trimițându-le la administrația acestei foi, sub „Contabilă”, de unde se vor trimite respectivei. 1011 2—2

Un candidat

cu pracă bună, care să lucreze independent și să vorbească perfect limba maghiară și eventual și germană, află momentan aplicare în cancelaria advocațională Dr. Mátyás Lázár, Sibiu, strada Cismădiei Nr. 28. 1010 2—3

Prăvălie de vânzare.

Intr'un orașel mai mare românesc, cu cerc mare, se vinde din cauză familială, o prăvălie de manufactură la poziție foarte bună, pe lângă prețul de 23 000 coroane. Oferte sunt a se adresa la administrația acestei foi, de unde se vor trimite respectivului. 3—3

Moșie de arădat.

Cu începere din 11 Octomvrie n. 1913 se esarândează o moșie de 206 jugăre catastrale într-o masă, lângă drum excelent de țară, pe hotarul comunelor Borșa (Borsaujfalú) și Fodora-maghiară (Magyar-Fodorháza); depărtare 30 km. de Cluj. Moșia e provăzută cu edificii economice bune. La moșie aparține și o moară de apă cu 3 pietri bine cercetați. Deslușiri dă avocatul Dr. Aurel Hetco, Zsibó (Szilágy megye). 1005 3—3

Sămânță de in.

Am vre-6 15 ferdele de sămânță de in (pentru ulei), care vreau să o vând cât mai curând cu prețul cel mai redus. La dorință trimite și muștră. Dumitru Oprean, comerciant în Mercurea (Érd. Szerdahely). 987 5—6

Vinuri escelente

litra cu 72 bani și 84 bani
la cumpărare de cel puțin 50 litre livrează

JOSEF SCHULZ, mare prăvălie de vinuri

Sibiu, Berggasse Nr. 2

(colțul stradei Șaguna sau strada Morii).

Mare succes

au inseratele în „Foaia Poporului” unde sunt cetite de mii de persoane de pretutindenea din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligentă cât și popor.

De aceea „Foaia Poporului” este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituții, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articoli ce trebuiesc persoanelor singuratiche sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația
„FOAIA POPORULUI”

Cias cu lanț!

Un cias pentru numai K. 1'95

Cumpărând o cantitate mare de ciasuri, mă jos subscria casă de export trimite: un cias auri anker, ce merge 36 de oare fără a fi tras, cu un lanț frumos, pentru prețul de numai K. 1'95, dând și 3 ani garanție în scris. Trimiterea se face cu rambursă prin

Casa de export F. Windisch

Krakau Nr. 11.

956 3

NB. Dacă nu convine se trimite banii înapoi.

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr. 188.

Postsparcassa ung. 29,549.

„Banca generală de asigurare”

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**

directorul executiv al „Albinei” și prezidentul „Solidarității”.

„Banca generală de asigurare” face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare” le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaii de încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acviziitori buni și cu legători — pot fi primite oricând în serviciul societății.

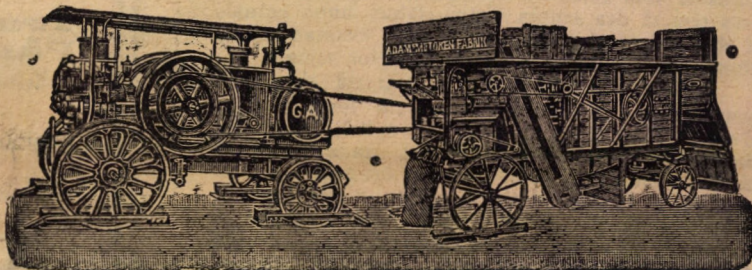
„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE” dă informațiuni gratuite în ori-ce afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare”
Sibiu—Nagyszeben — Edificiul „ALBINA”.

423 54—

La îmblătitul din anul trecut s'a dovedit din nou, că numai acel econom a putut fi deplin mulțumit, care posedă una dintre renumitele

Locomobile ale lui Adam

respectiv **Mașini de îmblătit cu benzină patentate** cari sunt cel mai bun fabricat.

Motoarele lui Adam pentru benzină, ulei brut și gaz au lipsă de cea mai puțină cantitate din stofta susnumită pentru ars.

Mulți industriași și economi dovedesc aceasta prin scrisorile lor de mulțumită.

Și fiindcă cererile după aceste motoare și mașini de îmblătit sunt tot mai mari, **zace în interesul Dvoastră propriu**, dacă cereți gratis încă acum o listă de prețuri a acestei fabrici.

Primește garanție deplină pentru îmblătit curat și cea mai mare prestare de lucru. — Condiții de plată în rate foarte favorabile.

Depozit de motoare permanente la

IOAN SCHIEB, Birou tehnic

Sibiu — Nagyszeben

strada Măcelarilor Nr. 8, vis-à-vis Hotel Bonfert.

931 7—15

Berea albă și neagră

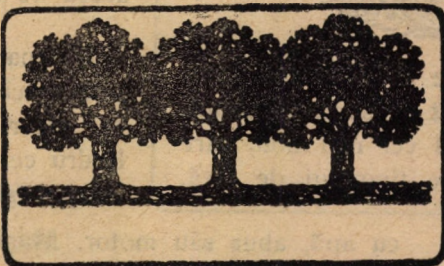
din

Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bun și gustoasă!

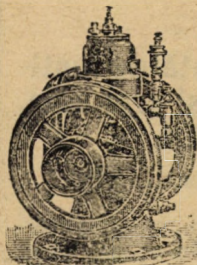
Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate. 724 103—

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu.

Un învățăcel 1014 2-3

din familie bună, în etate de 13—14 ani, să pozează limba germană sau maghiară, se primește în prăvălia mixtă a lui Vasile Hideg, comerciant în Bouczar, comitatul Hunedoarei.

1000—5000

= corone =

economie poate face, cine cumpără dela mine **mașini de îmblătit, motoare** cu benzin sau cu oleiu brut,

precum și ori ce fel de **alte mașini**. O garnitură folosită de îmblătit, cu putere de 5 cai, cu doza 720 mm să vinde pe lângă condițiuni favorabile de plată. Motoare cu benzin dela 1/2 putere de cal în sus.

952 8—10

KMOSKÓ ISTVÁN, Sibiu,
Teresianum Nr. 11.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete

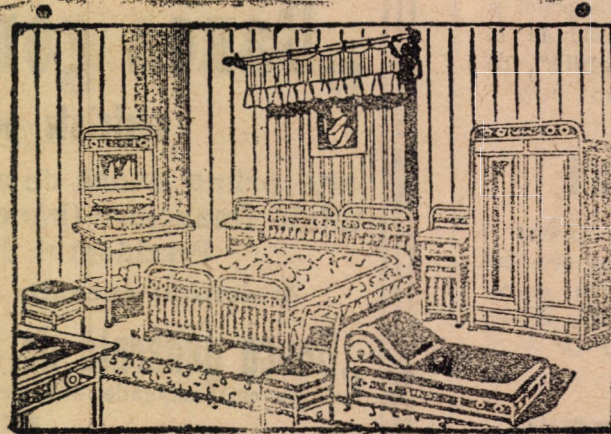
E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupesti sunt atruși și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au stricăt sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suferim ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri bine-voitoare, să cerceteze și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie cineva căruii oameni să-și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere măcarurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste năcazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiencios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și să ajute și morburilor ce deja eventuale există atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e instituitul renumit în toată țara al Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta IV, Muzeum-körút 13), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale unde sângele și sucurile trupesti ale bolnavului să curățe, nervii se întărească, tot organismul se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești se liniștesc.

Fără centurarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare obil și casurile cele mai neglece, ranele sifilitice boalele de țerc, beșică, nervi și șira spinării, incapacitatea de confuzie a minții, urinării onaoiei și ale sfîșitului, erecțiile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotență), vătămurile, boalele de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale femești. Pentru femei o sală de așteptare separată și spire separată. În ceea ce privește cura, de gătirea nu este piedică, căci dacă cineva, din ori ce cauză n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere l se va da răspuns amănunțit ase discret prin scrisoare (în epistolă e de ajutoare foarte alături numai marca de răspuns.) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimis fiecăruia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminica până la 12 ore a. m.) 780 19—Tratament și cu Salvarsamul Ehrlich 606.

Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta IV., Muzeum-körút Nr. 13

Mobile in toate stilurile, cea mai solidă executare moderne

pe lângă garanță recomandă

Emil Petruțiu

fabrică de mobile.

Telefon Nr. 47 cu legătură în întreg comitatul.

Sibiu, Salzgasse Nr. 37.

Expoziție de mobilă zilnic deschisă, fără silă de cumpărare.

Primesc și execut toate lucrările de lipsă la biserică nouă și vechi.

Mare atentiune!

Sam. Wagner.

Prima turnătorie de fer Sibiană, Fabrică de mașini agricole, Atelier de mori și prăvălie de fer.

Recomandă cu cea mai mare căldură bogatul seu asortiment de tot felul de **motoare** dela **prima fabrică**, dela cel mai mic și până la cel mai mare; asemenea și **mașini de treerat** din renumita **fabrică Hofherr** dela cea mai mică și până la cea mai mare; numai puțin recomandă și tot felul de articole pentru edificări precum:

Cement de Portland și Roman din Beocin, Traverse, Trestie, Carton cătrănit pentru învâlit, **Pânză de sarmă** pentru îngrădit, precum și ori ce fel de ferărie aparținătoare la edificări.

Toate pe lângă cea mai strictă garanție cu prețuri foarte moderate și condițiuni de plată avantajoase

Nu vă grăbiți a comanda din alt loc, — până nu veți vizita prima linie aceasta mare și bine asortată fabrică.

Efectuarea se face prompt și conștiencios.

Feriți-vă stimați agricultori a nu cumpăra imitații și vă feriți de escroci.

581 52—

Prin aceasta fac cunoscut onoratalui public, că în **Sibiu, strada Gușteriței Nr. 56** și în colțul **stradei Lămpășului (Laterngasse) Nr. 1** am deschis un

atelier mehanic

aranjat modern și cu putere electrică. Pe baza cunoștințelor mele, ce mi le-am câștigat aici și în străinătate în decurs de mai mulți ani, mă aflu în poziția de a putea executa orice lucru, ce se ține de acest fach, în mod precis și ieftin, mulțumind chiar și cele mai mari pretensiuni. În atelierul meu, care e aranjat cu cele mai nouă mașini după sistemul cel mai modern, se primesc: executarea și repararea de instrumente fizice, pentru medici și ingineri. Reparaturi și montări de motoare pentru automobile de benzin, gas și petroleu, precum și alte mașini de acestea. Executarea de diferite instrumente fine, lipirea cu autogen, poleirea metalelor cu aramă, argint etc. etc. Primesc și executarea de invențiuni nouă, ce se țin de acest fach.

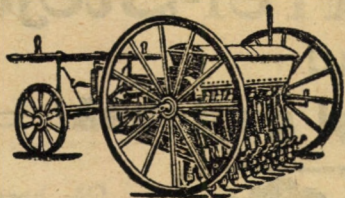
Rugându-mă pentru binevoitorul sprijin al onoratalui public, semnez cu toată stima

Albert Lieblich.

932 10—52

Frații Gömöri

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier **K. & R. Jezek în Blansko.**

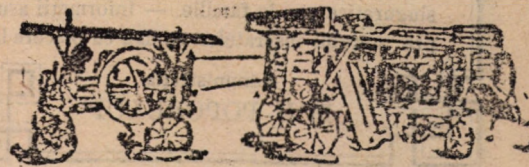
Recomandăm mașinile de sămănat, construcție tare, cu aparat de săpat și sămănat cucuruz, sistemul cel mai nou, care corespunde întru toate timpului de față.

Magazin dela fabrică pentru mașini economice

Budapesta, IX., Boráros tér Nr. 2.

Mașinile de îmblătit cu motor, instalările de mori și mașinile de sămănat, pe cari le-au liferat firma **FRĂȚII GÖMÖRI** sunt bine primite în toată țara, de aceea ne recomandăm onoraților economi.

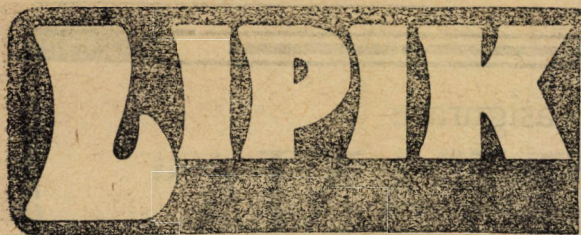
Mal departe recomandăm următoarele mașini speciale: tăvăluguri pentru zdrobitul pietrișului cu suluri de peatră și cilindru cernător, spre a se folosi la petriș mărunt și mai mare; cum și a se mână

Garnituri de îmblătit cu motor! distinsse cu numeroase premii prime, liferăm pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată. Pentru instruirea la purtarea mașinilor de îmblătit trimitem gratis un monteur la fața locului.

cu apă, abur sau motor. Mașini pentru fabricarea de cărămidă, Instalări complete pentru țiglarie, mașini pentru producerea cimentului și spargerea pietrii.

Cumpărători serioși, cari se interesează de mașinile noastre, îi cercetăm noi acasă personal pe spelele noastre, prin ceea ce cumpărătorii cruță proviziunea agentului, ajung deci mai ieftin în posesiunea mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

în Slavonia
Baie de cură
de rangul prim

Vindecă sigur: reumatism, ischia, organele
de mistuire, diabet, bo-
ale de constituție, boalele de copii, durerile de stomac și exudate.
Isvoare calde, ce conțin iod alcalic muriat
Radioactiv 64° C
Cură de vară și de iarnă.
Prospecte se trimit la dorință gratis. 1017 1-6

== Mare depozit de ==
Vinuri de masă
diferite calități, pe lângă prețuri moderate, se află la
WILH. JIKELI, Sibiu
strada Ureului Nr. 7. 973 6-

1015 2
Cuptoare
cari țin foc tare îndelungat
aduc
mare cruțare la materialul de ars
Sistem american.
Referințe asupra deplinei mulțumite cu
aceste cuptoare, așezate de mine în Sibiu
prin un om de fach, se dau cu plăcere.
Carol F. Jickeli
în Sibiu și Alba-Iulia.

Atențiune!
50,000 părechi de ghete.
4 părechi de ghete numai cor. 9.
Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat
plățile, am fost încredințat a cheltui o mare cantitate
de ghete adânc sub prețul de fabricare. Deci eu vând
fiecare 2 părechi ghete cu șinoare, pentru domni și
2 părechi pentru dame, de piele brună sau neagră, ga-
loșată, cu talpă bătută cu cuie, foarte eleg. fasonul
cel mai nou, mărimea conform numărului. Toate 4
părechile costă numai K 9.— Trimiterea per rambursă
S. URBACH, export de ghete
Krakau, Austria Nr. 362.
Schimbul e admis sau banii retour. 1013 2-1

Ludovic Ferencz,
FURNICATOR DE BĂRBAȚI
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12,
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stoffe de primăvară
și vară în mare asortiment.
noutățile 723 122—
Acum, pentru haine de
bărbăți stoffe englezești, franțuzești
și indigene, din cari se execută după
modelul cele mai moderne vestimente
precum: Sacko, Jaquete, și haine de
sămân, cu prețuri foarte moderate.
Deosebită atențiune merită nou-
ele stoffe pentru pardisiuri și
„Anglam”, cari se află totdeauna în
stoc bogat.
Asupra reverențelor confecționate
în atelierul meu, îmi permit a atrage
deosebită atențiune a On. domnii preoți
și teologi absolvenți. — În cazuri de
urgență confecționez un rând com-
plet de haine în timp de 24 ore. —
Modeluri pentru voluntari, cum și tot
fel de articli de uniformă, după pre-
scripția croitorului cel mai nou.

Nu-i reclamă, — ci e fapt
că fiecare în interesul său propriu numai în

Warenhaus Grünberger

să facă cumpărări de

734 34—

Haine pentru domni, dame, băieți, fete
și copii
bluse, rochii, jupoane, negligés
și costume pentru dame.

Mare alegere!
Prețuri fără con-
curență!

Cel mai mare de-
pozit de blănării!

Strada Cisnădiei. Palatul comandai de corp.

Loteria de clase

a 32-a reg. ung. priv.

110,000 Lozuri

55,000 câștiguri

Tot al doilea loz câștigă!

1,000.000
600.000
400.000
200.000
100.000
90.000
80.000

etc. etc. etc.

La clasa I.

Tragerea va fi în 21 și 23 Maiu a. c.

pentru care recomand și trimit lozuri originale, pe lângă prețurile oficiale de

Cor.	1.50	3.—	6.—	12.—
pentru	1/8	1/4	1/2	1/1

1006 3-3

Julius Friede & Comp.

Colectură principală,

Strada Cisnădiei 1 Sibiu Strada Cisnădiei 1

Comandele se fac mai simplu prin **mandat postal**, scriindu-se
pe coupon partea de loz dorită. La cerere se trimit lozuri și pe lângă **rambursă**.
Cerați **gratis** și **franco** planul oficios al loteriei și Cheque-uri pentru tri-
miterea gratis a banilor. — Informații se dau cu plăcere.

Beutură excelentă și cu gust bun, care produce sânge. — Recomandată de medici contra boalei de anemie, lipsă de sânge, nervositate, reconvalescență.

Influințează producerea sângelui, întărind mușchi și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări neplăcute asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari Cor. 3.50, una mică Cor. 2.—. Se capătă în toate botecile.

Depozitul principal la:

GUIDO FABRITIUS,

apotecar în Sibiu. 591 48—

Nu uita

stimate cetitor, — la comande sau tot felul de alte cumpărări, făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „Foaia Poporului”.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lățirea foii noastre, iar pe altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

Căștigul cel mai mare
eventual
un milion marce.

Anunț
de
moroc

Căștigurile sunt
garantate
de stat.

Invitare de participare la

Șanșele de câștig

ale loteriei mari garantate de statul Hamburg în care trebuie să se câștige sigur

18 milioane 731.000 marce.

În urma hotărârii guvernului, loteria aceasta s'a îmbunătățit foarte mult prin mărirea capitalului, astfel că aproape toate câștigurile s'au urcat cam cu 40%, față de mai înainte, prin ceea ce aceasta loterie are cele mai bune șanse de câștig.

Căștigul cel mai mare în cazul cel mai norocos până acum a fost

600.000 de marce

iar pentru viitor s'a urcat la

Un milion de marce.

Celelalte câștiguri mai mari pot fi eventuale de:

900.000 marce	305.000 marce
890.000 „	303.000 „
880.000 „	302.000 „
870.000 „	301.000 „
860.000 „	300.000 „
850.000 „	200.000 „
840.000 „	100.000 „
830.000 „	90.000 „
820.000 „	80.000 „
810.000 „	70.000 „

precum și multe câștiguri de câte 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 20.000, 10.000 marce etc.

În total loteria conține 100.000 de lozuri, din cari 56.028 de numeri — adică **mai mult ca jumătate** — în decursul celor 7 trageri trebuie să fie trase.

Prețurile oficiale a lozurilor de clasă primă sunt: 966 6—

Loz întreg 10 M. (12 K)	Loz de jum. 5 M. (6—K)	Sfert de loz 2.50 M. (3—K)
----------------------------	---------------------------	-------------------------------

Planul oficial de lozuri prevăzut cu emblemă statului în care sunt expuse prețurile lozurilor din clasele diferite precum și o descriere a câștigurilor, se trimite la dorință gratis și franco.

Fiecare participant primește lista oficială a tragerilor imediat după trageri.

Căștigurile se plătesc prompt sub controla statului. Comanda reg. acum sau cel târziu până la

23 Maiu n.

Samuel Heckscher & Co., bancher Hamburg (Nr. 985)

Tăiați aici

Comandă la Dl Samuel Heckscher & Co., bancher, Hamburg (Nr. 985)

Trimite-mi — { Loz întreg la 10 Marce (12—K)
„ de jumătate „ 5 „ (6—)
„ de un sfert „ 2.50 „ (3—)

Adresa:

Prețul aici alăturat cu mandat { Ce nu-i dorit,
Trimiteți cu numerar { se plătește

Institutul de asigurare

„TRANSYLVANIA“

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premiul recunoscut de cele mai efține, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători confesionali și preoți români gr.-or. și gr.-cat. avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre, asigurări de copii, asigurări pentru serviciul militar, asigurări de studii, asigurări cu participare la câștig de 40% garantat și cu restituire de 3% interese și asigurări pe spese de înmormântare.

Sumele plătite pentru **pagube de foc** până la finea anului 1912 K 5.456,645.67
Capitale **asigurate pe viață**
achitate „ 5.458,689.43

Starea asigurărilor cu { foc K 133.667,241—
sfârșitul anului 1912 { viață „ 11.740,710—
Fonduri de întemeiere și de rezervă „ 2.603,400—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit gratuit, cum și orice informații în birourile Direcțiunei, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.

Persoane versate în achiziții, cari au legături în cercuri bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile. 767 32—

INGRĂDITURI UIMITOR DE IEFTINE!

INVENȚIUNE
SENZAȚIONALĂ

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc superioritatea neîntrecută a

Împletiturii „Hungaria”.

Să fabrică numai din sârmă suflată cu zinc. Prețul per metru cvadrat 32 fileri și mai sus

Să poată procura la singurul fabricant:

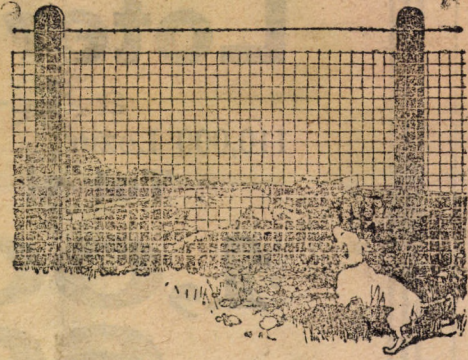
Alexandru Haidekker

fabrică de sârmă, de îngrăditură din împletituri și de grații

Budapesta VIII, Úllői ut 48/84.

Serviciu ieftin, repede și conștientos. — Prețuri ilustrat, gratis și franco.

Foarte corăspunzător!

109 10—12

Ocaziune foarte potrivită de Rusalii!

prăvălia de
încălțăminte

Vasilie Ban, „La cisma mare roșie”
Sibiu, strada Ocnei Nr. 7

pe lângă perțuir ieftine.

Orice păpuși cu perțuri de reclamă de acum până după sărbători!

Prețurile:

668 19—

Ghete pentru copii Cheveaux și Box sau Kalv, mărimea 20—25 = K	3—4
Ghete pentru copii „ „ „ „ „ „ 26—28 = „	4—5
Ghete pentru copii „ „ „ „ „ „ 29—34 = „	5—7
Ghete pentru băieți „ „ „ „ „ „ 35—39 = „	7—9
Păpuși de jumătate pentru dame Cheveaux și Box sau Kalv	4—14
Ghete înalte pentru dame „ „ „ „ „ „	8—14
Ghete de lucru pentru domni tari, execuție în Kalv sau piele de vichs	7—
Ghete pentru domni cu gumi, sau băieri, în Cheveaux sau Box	9.50
Ghete pentru domni cu bumbi sau Ideal	10—
Ghete pentru domni Kobrak	14—
Ghete pentru domni Oslaria	12—
Ghete pentru domni, formă americană	13—
Ghete pentru domni, formă americană, cu bumbi și băieri	16—
Ghete pentru domni, piele Antilope în toate colorile	20—

**Mare alegere în
cisme pentru copii și domni.**

Camăși

cu 4, 5, 6, 7, 8 și 9 coroane.

Principiul meu este: **Câștig puțin, vânzare mare!**

În duminică și sărbători e deschis înainte de amiază până la 10 ore.

